

”En fruktansvärd bok

men den har en uppgift i kulturens
namn i denna fruktansvärda tid” . . .

FOLKET I BILD

”Som en mardröm” . . .

ARBETAREN

VITA BOKEN

om Tysklands koncentrationsläger
i Buchenwald

Dokument hämtade från den senast utkomna upplagan av Englands
Vita Böcker. Utgiven med officiellt tillstånd av the Controller of
his Britannic Majesty's Stationary Office. Översättningen granskad
och godkänd av Brittiska legationen i Stockholm.

Pris 1 : 50

Detta är kärnpunkten om nazismen

En fruktansvärd serie av autentiska dokument . . . skriver
T.T. i Idrottsbladet

Levande och döda voro uppkastade i stora högar.

Massgravarna som avslöjats i Buchenwald.

ENGELSKA REGERINGENS DOKUMENT

hämtade från de officiella

BRITTISKA VITA BÖCKERNA

HANDLINGAR
rörande behandlingen i de tyska
koncentrationslägren.

Rapport till parlamentet av Englands utrikes-
minister på order av regeringen.

18-22:dra tusendet 6:te upplagan

FANTS NORDISKA FÖRLAG
SÖDERTÄLJE

GERHARD F. LIEBENTHAL:

DE STORA KRIGS- FÖRBRYTARNA

Dokumentsamling, med massor av bilder om
"Tredje Rikets Herrar".

Pris 2:75 inkl. oms.

Rekvirera den genom någon av våra försäljare på "Vita
Boken" eller i närmaste bokhandel.

FANTS NORDISKA FÖRLAG

Postgiro 13 50 25 - Tel. 304 64 - Södertälje

Förord

av förläggaren.

I samband med den tyska kapitulationen och det andra världskrigets avslutande har de mest fasansfulla skildringar om Tysklands koncentrationsläger och behandling där offentliggjorts även i vårt land.

År 1939 i december utkom den första upplagan av denna bok som snabbt slutsåldes varefter en andra upplaga utgavs från förlaget kommande år. Denna upplaga beslagtogs efter påtryckningar från tyske ministern i Stockholm.

Man ville inte sätta tro till dessa skildringar av behandlingen i bl. a. det överbelagda koncentrationslägret i Buchenwald. Boken betraktades på allierat håll såsom en ren upplysningsbok avsedd för kulturfolken men i vårt land betraktades den som propaganda.

Genom denna tredje upplagas utgivande beredes svenska folket själv bedöma sanningshalten av den brittiska »skräckpropagandan» om Buchenwaldslägret.

BIRGER FANT.

Företal

Före kriget och alltsedan krigsutbrottet har den tyska regeringen nära nog dagligen framlagt propagandamaterial, vari Storbritannien beskylls för i Sydafrika begångna grymheter för fyrtio år sedan. Ett tidningstelegram från Durban den 27 september 1939 har följande lydelse:

»Nazisterna ha engagerat en kvinnlig föredragshållare som berättar hårresande historier om grymheter som föreges ha blivit begångna av engelsmännen under boerkriget. Sydafrikanerna uppmanas till uppror och bli ställda inför en upprörd vädjan, huruvida de tänka underkasta sig deras väld, som blandade pulveriserat glas i deras barns föda i koncentrationslägren under boerkriget. En mängd andra falska beskyllningar av upprörande art spridas i syfte att uppegga lidelserna. Otroliga historier spridas också om brutal behandling av tyskar från de allierades sida under nu pågående krig».

Inför denna skamlösa propaganda, som saknar varje verklighetsunderlag, finner sig den brittiska regeringen föranlåten offentliggöra några av de rapporter den mottagit angående den behandling, för vilken tyska medborgare blivit utsatta inom själva Tyskland. Under år 1933 blevo medlemmar av oppositionspartierna häktade massvis

och överförda till koncentrationsläger, där de blevo underkastade den mest barbariska behandling. Prygel och tortyr hörde till dagordningen, och det var en inom Tyskland allmänt känd sak, att nationalsocialisterna utkrävde en fruktansvärd hämnd på den som haft djärvheten bekämpa dem.

Under denna tid blevo icke heller utlänningar förskonade från nazisternas våldsamheter och brutalitet. Storbritanniens ambassadör i Berlin rapporterade i ett telegram av den 29 november 1933, att han genom tjeckoslovakiska legationen fått kännedom om, att efter den nya regimens införande 344 fall inträffat av häktningar av och överfall på tjeckoslovakiska medborgare. Brittiska undersåtar, däribland en medlem av brittiska ambassadens personal, överfölls utan hänsyn på gatan av uniformklädda S. A.-män i tjänstgöring. Ett annat offer för S. A.-männen var en utländsk generalkonsul, som blev allvarligt sårad av ett antal uniformklädda män som sprungit ut ur ledet på en marscherande avdelning för att anfalla honom. Den hållning som då intogs av tyska regeringen var den, att den beklagade och skulle göra slut på övergripp mot utlänningar men att den betraktade sådant som ofrånkomligt under den första revolutionära yran.

En sådan ursäkt kan icke längre gälla som godtagbar för att bortförklara händelser, vilka ägt rum fem år efter det nationalsocialistiska partiets övertagande av makten. Det framgår klart av de offentliggjorda dokumenten, som endast omfatta tiden från 1938 och senare, att varken befästandet av regimens maktställning eller tidens gång övat något mildrande inflytande på skräckregementet.

De föreliggande handlingarna hava icke varit avsedda för offentliggörande, det förhåller sig i stället så, att så länge den avlägsnaste utsikt förelåg till en godvillig uppgörelse med tyska regeringen det ansågs otillständigt göra något som kunnat alstra bitterhet i förbindelserna mellan de båda länderna.

Till och med efter krigsutbrottet har den brittiska regeringen varit avgjort obenägen vidtaga mått och steg av beskaffenhet att stegra folkhatet. Men den tyska regeringens hållning och den samvetlösa propaganda, åt vilken den ger spridning, ställer brittiska regeringen inför nödvändigheten att offentliggöra dessa dokument, så att allmänna meningen både inom landet och i främmande länder må kunna själv döma. Tyska regeringen har klagat över den dåliga behandlingen av tyska minoritetsgrupper i andra länder och över de »macedoniska förhållanden» som råda därstädes. Av de härmed offentliggjorda handlingarna torde framgå, att under nuvarande regim förhållandena i Tyskland självt och den behandling, dess statsmedborgare få undergå, återkalla för ens inre öga, icke Macedonien, men de mörkaste tiderna i mänsklighetens historia.

No. 1.

Sir N. Henderson till Lord Halifax.

Berlin den 3 mars 1938.

Jag har härmed äran meddela, att enligt officiell kommuniké av den 3 mars dom har fallit i rättegången mot dr. Martin Niemöller, som tog sin början den 7 februari. Utslaget meddelades den 2 mars och dr. Niemöller dömdes till sju månaders fästning (»Festungshaft») samt till böter uppgående till 2.000 riksmark för hot mot allmän säkerhet, missbruk av sin ställning som ordets förkunnare och uppmaning till missaktning av tyska regeringens lagar.

Uraktlåtet gäldande av böterna förvandlades till tre månaders förlängt fästningsstraff.

2. Detta är det enda meddelande om målet som hittills varit synligt i tidningspressen, och alla som varit närvarande vid rättegången hava genom ed ålagts tystnadsplikt.

3. Enligt vanlig rättsprocedur skulle dr. Niemöller hava frigivits efter gäldandet av bötesbeloppet, men jag har fått kännedom om, att dr. Niemöller blev inmanad i skyddshäkte av hemliga statapolisen, då han under rättegången icke gjort någon hemlighet av att han hade för avsikt fortsätta sin verksamhet. På denna grund befarades, att han skulle komma att utsätta sig för nytt åtal av samma slag som det senaste innan lång tid förflutit.

4. Jag har erfarit, att dr. Niemöller icke överförts till koncentrationsläger utan ännu så länge hålles i fängsligt förvar i rannsakningshäkte i Berlin.

Jag förblir etc.

Neville Henderson.

No. 2.

Sir N. Henderson till Lord Halifax.

Berlin den 7 mars 1938.

(Telegrafiskt.)

Det råder en känsla av ängslan här, och allehanda rykten äro i omlopp i Berlin, såsom att general von Fritsch blivit skjuten och att masshåktningar företagits, att en stor politisk rättegång

är under uppseglning o. s. v. Jag har icke fått någon bekräftelse på något av dessa rykten och saknar anledning sätta tilltro till dem, om jag undantar det förhållandet att herr Hitler befinner sig i ett tillstånd av stark nervositet och exaltation. Under mitt samtal med honom den 3 mars fick jag det intrycket, att han var missnöjd med utgången av det Niemöllerska målet. Han gjorde gällande, att mannen vore en förrädare, och de som sympatiserade med honom, för dem vore rätta platsen koncentrationslägret. England tillade han i vredesmod, borde hålla sig från kritik, eftersom det var engelsmän som upptunnit koncentrationslägret. Niemöller är föremål för medkänsla i vida kretsar, och officerare i uniform hava övervarit förböner för honom. Det är möjligt, att häktningar företagits bland personer, som gjort sig kända som hans anhängare.

No. 3.

Sir N. Henderson till Lord Halifax.

Berlin den 25 maj 1938.

Jag har mottagit en skrivelse i kyrkofrågan, vari brevskrivaren hemställer, att Ni skall få del av hennes syn på saken. Då brevet erbjuder åtskilligt av intresse såsom en återspeglning av vad många tyska föräldrar tänka, bifogar jag härmed en översättning, för den händelse Ni har tillfälle genomse denna, när dyningarna efter detta väl lagt sig.

Jag förbliver etc.

Neville Henderson.

Bilaga till No. 3.

(Översättning.)

Eders Excellens.

Den 21 maj 1938.

I följande brev har jag företagit mig en, som jag själv känner, svår uppgift:

1. Jag vädjar till en utländsk makt om hjälp i en sak, som är det tyska folkets privata angelägenhet.

2. Jag skriver utan att uppge mitt namn.

Anonyma brev borde rätteligen överlämnas åt papperskorgen, men alldestund Ni är underkunnig om sakernas tillstånd i Tyskland, då det gäller censur av privatbrev, andligt tvång, koncentrationsläger och ytterligare sådant, hoppas jag, att Ni lånar ett villigt öra åt denna vädjan, trots anonymiteten.

Avsikten med min enträgna hemställan är, att England, som alltjämt är det starkaste landet i Europa och som bemödar sig att vidmakthålla sin karaktär av kristen nation, skall göra till ett villkor för alla fortsatta förhandlingar med Tyskland, att det blir slut på fiendtligheterna mot den tyska kristna församlingen.

Det första villkoret för ett biläggande av denna konflikt är frigivandet av våra fängslade själasörjare, särskilt Pastor Martin Niemöller, vilkens öde får anses vara en källa till bitter sorg för alla rättänkande människor.

Men ännu viktigare, förefaller det mig, är en begäran, att det i system satta bortdragandet av vår ungdom från Kristus skall upphöra.

Vi föräldrar måste utlämna våra 10 år gamla barn till Hitler-ungdomen, Föreningen tyska unga kvinnor och längre fram Arbetstjänsten. Våra särskilt begåvade pojkar måste besöka Adolf Hitlerskolorna och överflyttas till de nationalsocialistiska skolorna för politisk uppfostran (Ordensborgar) för att där förberedas för framtida ledande ställningar inom stat och parti. I dessa institutioner finnes åtskilligt som är förträffligt och som vi föräldrar hälsa med glädje och tacksamhet, vilket inplantas hos ungdomen. Men allt utan undantag har dessutom till syfte att inge vår ungdom känslor av fiendskap mot vår kristna tro. Kanske finnes någon möjlighet sända detta brev vidare, såsom ett uttryck för vad varje kristen moder tänker, till Eder vördade drottning. Hon bör, såsom kristen och moder, förstå vår ängslan för våra barn.

Det är emellertid icke alldeles riktigt att, såsom jag gjort här ovan, beteckna den föreliggande frågan som en det tyska folkets privata angelägenhet; ty om i Europas mitt det uppväxande släktet fostras till icke blott likgiltighet för kristendomens bud utan alltför ofta till hat däremot, så bär framtiden olycka i sitt sköte icke blott för Tyskland utan för Europa. I närvarande stund öva från farföräldrar och föräldrar medärvda kristna traditioner alltjämt ett återhållande inflytande, men ve Tyskland och ve Europa, när dessa traditioner en gång ej mera finnas till.

Eders excellens, många tyska mödrar skulle tacka Er ur djupet av sitt hjärta, om Ni kunde bringa dessa rader till Eder utrikesministers, Lord Halifax, kännedom, han som blivit uppfostrad i kristlig anda, och likaså till Edert kristna kungapars kännedom. Vi hoppas på Englands hjälp i vår hårda kamp mot de kristendomsfientliga makter som hota våra själasörjare och vår ungdom.

En kristen moder
som är talesman för många,
många kristna föräldrar.

No. 4.

Generalkonsul Gainer till Lord Halifax.

Hans Majestäts generalkonsul i Wien får härmed till Hans Majestäts minister för de utrikes ärendena vördsamt överlämna avskrift av telegram till Hans Majestäts ambassadör i Berlin, daterat den 10 oktober och gällande de katolska och antikatomiska kravallerna i Wien.

Wien den 10 oktober 1938.

Bilaga till No. 4.

Generalkonsul Gainer till Sir N. Henderson.

Wien den 10 oktober 1938.

Jag har äran rapportera, att fredag afton den 7 dennes kardinalärkebiskop Innitzer höll en predikan i S:t Stefanskatedralen i Wien. Efter gudstjänstens slut företog ett stort antal yngre element demonstrationer utanför kardinalpalatset under rop: »Heil, Kristus!» »Heil, Innitzer!» Kardinalen trädde flera gånger ut på balkongen till palatset och mottog demonstranternas hyllning.

2. Detta är första gången efter genomförandet av *Anschluss* som offentliga katolska demonstrationer av något slag ägt rum i Wien, och, som fanns anledning befara, anordnades omedelbart en motdemonstration. Motdemonstrationen antog emellertid

så tumultariska former, att en mycket hotande situation uppkommit.

3. Lördag kväll den 8 dennes omkring klockan 7,30 e. m. började grupper av yngre män tillhörande S. A.-trupper och H. J.-formationer men icke iförda uniform samlas på Stefansplatsen i sällskap om fem personer i varje och utrustade med stegar och klubbor. Stegarna restes mot kardinalpalatset och männen trängde in i byggnadens bottenvåning, sedan de krossat samtliga fönster. Vål inne, förstörde de varenda målning med religiöst motiv som fanns, medan övriga tavlor lämnades orörda, krossade bysterna av flera påvar, stulo dyrbara kalkar och tre biskopsringar, samlade ihop mässkrudar, ja även kardinalens egen personliga garderob, vilket vräktes ned på gården tillsammans med en mängd möbler och antändes. Kardinalen lyckades fly upp på ett vindskontor med hjälp av tjänstefolket och kunde hålla sig dold. En präst tillhörande kardinalens hushåll, som sökte hejda angriparna, blev misshandlad och man försökte kasta ut honom genom fönstret, varvid han erhöll svåra skår på händer och armar av glassplitter. Ett liknande angrepp företogs mot katedralsdompstens bostad och underhävande, varvid en präst verkligen kastades ut genom ett fönster och fick båda benen brutna.

4. Polis tillkallades sju gånger per telefon från palatset och anlände tre kvarts timme efter den första påringningen. Vid polisens ankomst blåste pöbelhopens anförare i en visselpipa, varvid de anfallande formerade kolonn och avmarscherade från torget i militärisk ordning utan att störas eller hejdas av polisen, vilkas ingripande inskränkte sig till att hålla i schack den ursinniga åskådarskara som samlats. Brandkåren utkallades för att släcka bålet och ambulans rekvierades för att hämta upp de sårade prästmännen och medlemmarna av kardinalens hushåll. S. A.-män hava i dag besatt palatset, där kardinalen ännu befinner sig, och ingen får tillåtelse att komma in. Ledare av överfallet var en 16 års pojke.

5. Ovanstående redogörelse för händelserna har meddelats mig av en präst, som i dag besökt domprostgården och synat skadegörelsen.

6. Det uppgives, att den påvliga nuntien anlant till Wien från Berlin under gårdagen för att företa en undersökning i sak men att han icke fått tillträde till kardinalen.

7. Ett möte av samtliga präster tillhörande församlingarna i Wien har utlysts till klockan 5 i eftermiddag, och det antas, att förhållningsorder därvid komma att meddelas om uppläsandet av en protestresolution i alla församlingskyrkor nästa söndag.

8. Energiska protester ha framförts till gauleiter Bürckel, som uttalat sitt beklagande till kardinalen och utlovat stränga åtgärder mot gärningsmännen, men detta kommer endast att bereda herr Bürckel ytterligare svårigheter med de lokala partiorganisationerna.

Jag förbliver etc.

D. St. Clair Gainer.

No. 5.

Berättelse till utrikesdepartementet, avgiven den 28 okt. 1938 av ett i Tyskland verksamt välgörenhetsällskap.
(a) Vittnesmål av en förutvarande judisk fånge. Aug. 1938.

(Översättning.)

Herr X, förmögen judisk affärsman har under sex veckor vistats i koncentrationslägret i Buchenwald. För att uppehålla ett sken av laglighet hava polisprotokollen noga undersökts för att få fastslagen den obetydligaste förseelse begången av någon jude, understundom har en bagatellartad lagöverträdelse tagits till förevändning för en häktning, även om den låg 40 år tillbaka i tiden. Herr X uppger, att arbetstiden var sexton timmar per dygn. Söndagar och söckendagar samma arbetstid. Under arbetstiden var det förbjudet att dricka, t. o. m. då värmen var tryckande. Maten var icke direkt underhållig men alldeles otillräcklig. Svagt kaffe, då det dagades, och en halv liter soppa till middag; brödransonen för en hel dag 250 gram. (Personer som hade pengar kunde ibland få köpa kondenserad mjölk och annat från marketenteriet.) Under hans vistelse där blev de judiska fångarnas arbetspensum ökat till det dubbla och matransonerna minskades till hälften. Arbetet består uteslutande i att transportera tunga stenar, och överstiger ofta krafterna t. o. m. hos en välnärd normal man. Judarna fingo ofta höra av vakt-knektarna i håfulla ordalag, att de bara finge undergå samma

behandling som deras förfäder i Egypten och att Farao icke hade gått hälften så långt som han bort göra.

Männen fingo stå i givaktställning i timal i sträck. Prygel vankades mycket ofta för så obetydliga förseelser som att dricka vatten under arbetstiden. Den vanliga bestraffningen var tjugofem slag, som växelvis utdelades av två vaktkonstaplar. Detta framkallade ofta medvetlöshet, men judarna upplystes om, att Führern själv givit order om, att judarna kunde tilldelas upp till 60 prygelslag.

Herr X tillhörde en avdelning på 480 man, som hade endast en vattenledningskran där de fingo tvätta sig och dricka vatten under en kvarts timme vid uppstigandet. Längre fram blev det också slut på detta. Under de sex veckors tid, som han vistades i lägret, såg herr X icke till varken tvål eller tandborste.

Omkring 8.000 man befunno sig i koncentrationslägret under hans vistelse där men det gick rykten, att antalet snart skulle stiga till 20.000. Av fångarna utgjordes 1.500 av judar och 800 av bibeltrogna vänner (Internationella bibelforskare). Aterstoden utgjordes av medlemmar av andra politiska partier samt s. k. yrkesförbrytare och tattare. Varje fånge bar ett märke — judarna ett gult sådant med Davidsstjärnan, de bibeltrogna ett violett o. s. v. Kommunister och andra med lång fängelse-tid bakom sig tjänstgjorde som under-fångvaktare». Judiska fångar fingo skriva brev och mottaga brev två gånger i månaden. De bibeltrogna vännerna fingo icke meddela sig med yttre världen, men i stället fingo de icke sina matransoner minskade. Herr X yttrade sig med den djupaste respekt om dessa människor. Deras mod och gudsfruktan voro utomordentliga, och de förklarade sig beredda att utstå det yttersta av vad de ansågo att Gud ålagt dem till prövning.

Dödsfall inträffade ständigt i lägret. (Anförvanterna erhöello ofta medelande härom först genom en telefonpåringning från en tjänsteman, som upplyste om att de kunde få hämta askan mot erläggande av 3 mark.) Herr X — som var i 60-årsåldern, led ett fullständigt nervsammanbrott efter frigivningen och fick ligga till sängs i tre veckor. En annan fånge fördes till Allmänna sjukhuset i så hög feber, att han icke väntades överleva, och en tredje, som släpptes ut vid samma tid, befann sig i ett sådant tillstånd av nervöst sammanbrott, att han icke förmådde gå tvårs över en gata.

Herr X uppgav, något som också bekräftades vid förfrågan, att ingen judisk fånge någonsin blir frigiven, såvida han icke

kan förete bevis om att han är i tillfälle lämna Tyskland. Det ser ut som om ingen annan räddning finnes undan detta system av överlagd själslig och kroppslig tortyr än döden. Herr X frågar enträget om ingen utväg skulle kunna beredas för en frigivning i sin helhet av dessa fångar och deras placering i något slags humanitetskoncentrationsläger i ett neutralt land, där deras slutliga bestämmelseort och öde kunde bli föremål för avgörande. Han har klart för sig att ett dylikt förslag ligger långt utanför privata flyktingshjälpkommitteers verksamhetsfält och måste bli föremål för internationell planläggning, men han ber, att förslaget åtminstone underkastas sorgfälligt och välvillig omprövning.

(b) Berättelse av judekristen fånge.

(Översättning.)

Herr Z var innehavare av en mindre affärsrörelse i Tyskland med tre anställda. Häktad i juni månad 1938 vid en razzia på vissa gator i Berlin utan angiven orsak eller förevändning. Ingen häktningsorder (och längre fram inga frigivningspapper). Insattes i Alexanderplatz-fängelset; placerades tillsammans med trettio två andra i en cell, som var för liten för att medge att någon lade sig ned. Man fick sätta sig ned i tur och ordning under natten. En hink fick tjänstgöra som klosett. (Fruktansvärd stank.) Fick sitta där i två dygn. Förut hade man i polisen gjort sig undermåttad om vars och ens levnadshistoria och avtvingit vederbörande ett skriftligt godkännande av att bli insatt i »skyddshäkte». Alla personliga tillhörigheter blevo tagna i beslag. Omkring 3.000 fångar hade samlats ihop från 15 olika polisdistrikt. Transport i fångvagnar till vaktkontoret och vidarebefordran per järnväg utan uppgift om slutlig bestämmelseort. Förbud att samtala. Ankomst kl. 6.30 f. m. till Weimar. Mottagning av S. S.-män med skällsord och slag: »Judehundar, kanaler, nu ha vi Er i klämman!» o. s. v. Omkring 3 à 4 % arier och ett fåtal zigenare. Transport i fångvagnar under befäl av lägerkommendanten Schneider. En och en halv timmes resa till Buchenwald. Ett fruktansvärt läger. Smuts och dy upp till knäna på sina ställen. Många träd hade huggits ned men stubbarna lämnats kvar. Närapå omöjligt att gå. En fånge med hjärtfel släpas vid fötterna av andra fångar (S. S.-män vidröra

icke en jude). Köttet slites från hans ansikte. Han blir vanställd till oigenkännlighet. (Många liknande exempel kunna anföras.) Trehundra femtio av nykomlingarna hysas in i barackkällarna. (I hela lägret funnos 10.000 män, 100 halm säckar och ingen annan utrustning.) Tre män om varje halm säck i fyra rader. Voro tvungna ligga på sidan och på tvären över säcken för att få plats; packade som sillar; att lägga sig ned på ryggen förbjöds, då vankades det slag med batongen (»Knuppel»). Det närmaste befälet utgöres av äldre fångar. Det »svarta befälet», som själva äro »yrkesförbrytare», sover ihop med oss. Deras ord är högsta lag.

Vid vår ankomst hölls uppprop, som drog ut i timmar, och tal hölls av kommendanten, som utfärdat alla förhållningsregler för vårt »mottagande».

Ordningsregler för lägret: Detta är inte fängelse eller en straffarbetsanstalt, här tillämpas andra metoder. Försök till flykt eller överfall (prat eller handrörelser kunna tydas som sådant) hindras med tillhjälp av 1.000 volt strömförande ledningstråd. Envar vaktpost äger att göra bruk av geväret utan varning, om någon förflyttar sig i riktning mot honom. Varje patron kostar 12 pfennig, och det är exakta värdet på en jude, varken mer eller mindre. Allt detta interfolierades med skällsord — »Herrens folk», »judedynga», »lortiga svin» o. s. v. (men efter några dagar har man vant sig vid det). Kommendantens ställföreträdare förrättar uppropet och utser befäl. De första dagarna upptas av uppprop, utdelning av persedlar (mitärkängor, byxor och rock men inga underkläder). Kläderna bäras å nakna kroppen. Alla skälvas av köld. Buchenwald är högt beläget. Efter tio dagars förlopp utdelas underkläder.

Tidsschema: 3.30 f. m. uppstigning (till sängs omkring 10 e. m.), ytterst dålig luft, fruktansvärd lukt, vattnet rinner ned utefter de små cellfönstren. Uppställning klockan 4.30. Kaffe-hämtning kl. 4.45 i lägerfyrkanten, där galgen och spöålen stå uppställda. Strax innan tidpunkten för denna skildring hängde kroppen av en avrättad, som mördad en S. S.-man, i denna galge. Bödeln är en yrkesförbrytare, som nu uppnått rangen av »veteran». Deutscher Gruss den vanliga tyska hälsningen, är strängt förbjuden i lägret. Hälsningen sker genom intagandet av givaktställning med avtagen mössa, medan mot-tagna order repeteras.

5.30 f. m. uppropet avslutat; till dess bibehållen styv givaktställning. De som måste sjukrapportera sig skola träda fram och bli underkastade inspektion av kommendanten. Han be-

handlar tvärt de »arbetsföra» med ridpiskan i ansiktet i de andras närvaro. »Judar bli inte sjuka.» Kommendanten avgör genom okulärbesiktning vilka som äro »mogna» för doktorn. De bruka uppgå till 6 å 7 procent av samtliga sjukannmälda, de andra få rycka in bland de arbetsföra. Det göres ingen åtskillnad mellan friska och sjuka under arbetet, alla uppmuntras med sparkar och slag av ridpiskan. Diktorn förklarar de sjukannmälda antingen vara »arbetsföra» eller »sjuka». I det förra fallet få de på kvällen undergå bestraffning för »lögnaktighet». I regel blevo aldrig några judar sjukförklarade. De kunde inte vara något annat än »friska eller döda». Under uppropet voro många icke i stånd att hålla sig upprätt, de måste med handkraft hållas på benen av sina kamrater i olyckan, så att de kunna ses från fronten, t. o. m. sådana som helt brutit samman. Arbetet består i stenbrytning en kvarts timmes väg från den väg, som håller på att byggas. Arbetsplatsen ligger utanför lägret men innanför den strömförande ledningstråden. Flyktförsök inträffa, men samtliga resulterade i arkebusering. Många göra ett slut på sina lidanden genom att låtsas fly för att bli skjutna. Överallt äro vaktposter utsatta. Ett antal »krymplingar», män med träben och bräcklidande (när de förlora sina bräckband, tränga bräcken ofta ut på nytt), få släpa på tunga stenar efter vaktens göttfinnande. Bland dessa funnos gubbar på över 70 år, alldeles oförmögna till detta slags arbete. I ett fall stack en vaktman med bajonetten en sjuk som höll på att förlora sansen. Sedan detta inträffat flera gånger, störtade mannen till slut mot ledningstråden för att begå självmord och blev nedskjuten. Den kvarts timmens väg till vägarbetet passerades 12 till 15 gånger på förmiddagen och åtta gånger på eftermiddagen av dem som äro verkligt arbetsföra. »Krymplingarna» åstadkomma hälften av denna prestation. Var fjärde man av den förra kategorin har att skjuta en med tunga stenblock lastad skottkärra och detta får ofta ske i språngmarsch. Ve den som råkar välta! Envar som visar sig oduglig trakteras med slag från arbetsbasens batong, och efter honom träder vaktmanskapet in med kolvslag. Alla fullgöra med iver sin bestraffningsplikt av fruktan för egna överordnade. Att dricka vatten är absolut förbjudet. För falsk sjukannmälan, för »lögnaktighet», för »arbetsovillighet» är straffet piskan. Klockan 11,30 kommer middagstrasten (ehuru arbetet ibland forceras till oavbrutet arbete till kl. 7 e. m. utan föda). 12,30 börjar arbetet igen och pågår till 3,30. Kl. 4 hålles upprop. Detta varar i regel till 5,30, för många av »judefolket» till kl. 10. På

vilket sätt »icke-rier» särskiljas från judar är icke klart. Ve den icke-rier som genom ett misstag hamnar bland arierna! Judar måste bära »Davidskorset» med särskild beteckning: röd för »yrkesförbrytare», svart för »arbetsovilliga», violett för »bi-belmalar». Man tvingas beteckna sig själv som »yrkesförbrytare», och detta införes i kortregistret. (På kortets andra sida antecknas personens verkliga yrke.) Ve den som vägrar underskriva en sådan uppgift! Gult är märket för en jude, och detta tillkommer förutom det andra.

Prygelstraff verkställles vid eftermiddagsuppropet, och de dömda äga att träda fram ur ledet. Bestraffningsordern läses upp (den är fastställd i förväg). Den normala straffsatsen är 25 slag på skinkorna, och pryglet utdelas av två vakter, en på vardera sidan, med ridpiskor. Fången bindes fast vid en bräda. Om han skriker, ökas antalet prygel till trettiofem. Vakterna inlägga hela sin styrka i slagen och hoppa ibland upp i luften för att armen skall komma ned med så mycket större eftertryck. Det förgår sällan många dagar mellan prygelstraffen, från två dagar till tio. Efter undergången bestraffning skall man stå i givakt med ansiktet mot väggen till upprops slut. Då kommer en sjukvårdssoldat och stryker salva på såren.

En annan straffform är upphängning 3 meter ovan marken i armarna, som med våld böjas tillbaka för ändamålet. Detta sker på uttrycklig order från kommendanten och meddelas genom högtalare. Specialutbildade personer användas för verkställandet av detta slags bestraffning, och de ha ingenting annat att göra. Hängningen sker offentligt och vara i tio till tolv timmar. En annan form av bestraffning är, att delinkventes armar lägges runt en trädstam med handlovarna fastbundna. Fötterna nå icke till marken, men detta betraktas som en mildare bestraffning och den kan utdelas när som helst av S. S-männen.

På kvällen existerar ingen fritid, men förhållandena äro drägligare. Förehör av hemliga statspolisens förekomma, men ingen misshandel äger rum. En gång var fjortonde dag ett brev till hemmet, om icke förbud utfärdats. Men det är självfallet helt uteslutet att yttra något om de verkliga förhållandena, varför fångarnas familjer sväva i okunnighet därom. Herr Z. befann sig i lägret endast under fjorton dagars tid men han redogör för följande enstaka händelser som inträffade under denna korta tid: En man som blivit dömd att stå med ansiktet mot väggen började efter förloppet av tre timmar eller däromkring att — som var oundvikligt — luta sig en smula framåt i tanke att

han icke var föremål för observation. Men en styv hållning fördrades hela tiden. En vaktman iakttog, att fången icke intog den föreskrivna hållningen. Han grep fatt i fången och slog hans hand upprepade gånger mot stenvägen (den bestod av ohuggen, skarpkantad sten). Blodet färdades och rann ned efter stenvägen. Då grep vaktmen av stegrat rasen: »Ditt förbannade svin, du skitar ner vägen!» Därpå kastade han omkull fången på marken och misshandlade honom svårt. Herr Z. var övertygad om, att mannen säkert skulle dö, men han överlevde misshandeln.

Ett ännu svårare fall gällde en medelålders man, som fått ett kärleksfullt brev från sin hustru. Han var en bildad man av känsligt skaplynne och ständigt oförmögen att bibehålla den hållning av självbehärsknung och yttre stramhet som fordrades. Han utstötte ett jännerrop. För denna förseelse bands han vid ett träd och fick stå där i fjorton timmar. Han förlorade medvetandet. Två vakter gingo förbi: »Jaså, han är redan död!» De lösgjorde honom och kastade honom på marken. Därefter hoppade de upp på kroppen och stampade på den med sina tunga stövlar. Han gjorde en svag rörelse. »Åhå! Han är inte riktigt död!» Herr Z. var tvungen gå vidare, men nästa gång såg fången var hans bröst och ansikte täckt av blodlevar och hans ögon igensvullna och blodsprängda. Han hade till råga på allt blivit vansinnig. Vid uppropet måste han hjälpas på benen av en man på vardera sidan. Men huvudet hängde framåt och han gjorde spasmodiska, konvulsiviska rörelser. Under den följande natten rusade han plötsligt upp under vilda rop och försökte rusa över kropparna, på de fyra män, som lågo närmast tätt hoppackade. Nu utfärdades en order, att de två män som lågo närmast intill honom på natten skulle ansvara för att han höll sin lugn, och om han än en gång började skrika skulle de själva få tjugofem piskslag.

De S. S.-män, som tillhörde lägervakten, voro i allmänhet helt ändanålet. Men de voro redan så brutaliserade och lustbetonat grymma, att det var en källa till ständig undran för herr Z. hur något dylikt varit möjligt att åstadkomma. (Och vad deras mödrar skulle tänka och tro.) De föreföllo att finna sin högsta fröjd i utövandet av tortyr. Ett exempel härför var att kittla en fånge i ansiktet med ett grässtrå, och att i samma ögonblick det började rycka i hans ansikte tilldelade honom ett fruktansvärt slag. Vaktmanskapets sadistiska fröjd trädde bland annat i daggen i det sätt, varpå de behandlade en gubbe till yrket advokat,

vilkens judiska drag voro särskilt utpräglade. Han tvingades stå som en staty ovanpå muren och tjänstgöra som »monument». Alla förbipasserande skrottade hjärtligt åt detta lyckade skämt. Vid ett annat tillfälle frågade vakten, om han var besvärad av den starka värmen, och då han medgav detta, händes tio hinkar vatten över huvudet på advokaten. Herr Z. kom jämförelsevis lindrigt undan i koncentrationslägret. Han tillskriver detta sina böner till Gud, som satte honom i stånd övervinna sin fruktan. Det erfordrades mycken fysisk styrka och nervkraft för att raskt kunna uppfylla de orimliga fordringar, som ställas på fången, och att uthärda det tunga arbetet och andra fysiska påfrestningar utan att svikta eller falla ihop. Tecken till svaghet uppegga tydligen de sadistiska instinkterna hos vakterna. När exempelvis en fånge låg utsträckt på marken, brukade de alltid sparka honom i ansiktet. Herr Z. brukade i sina böner anropa Gud om att offren finge dö, då ett fall av tortyr helt enkelt förde ett nytt sådant i släptåg. Det hade varit långt enklare och barmhärtigare att skjuta dem än att låta dem fortsätta ett liv, som redan var ett för varje praktiskt ändamål gagnlöst sådant och som framläpades under grymmaste lidande för offret.

Lägret inhyste 10.000 fångar, omkring hälften judar (jämför ett antal »bibeltrogna vänner»). Många dödsfall inträffade varje dag.

Herr Z. vistades endast fjorton dagar i lägret. Han tillhörde det ringa antal fångar som sattes på fri fot på den grund, att alla anstalter träffats för deras utvandring. Frigivning kunde dock icke komma ifråga, så snart det gällde fångar med tydliga ärr.

De utsattes för det strängaste hot, att om ett enda ord sipprade ut om deras erfarenheter från koncentrationslägret, så skulle de ofelbart interneras på nytt. Herr Z. hade begärt tillstånd att få stanna ett fåtal veckor i landet före utresan för att avsluta försäljningen av sina tillhörigheter. Han fick emellertid klart besked om, att han i så fall komme att häktas på nytt. En tysk prästman förde hans talan inför engelska konsulin i utskepningshamnen, han fick sitt pass viserat och kunde lämna landet omedelbart. Försäljningen av hans bil betalade hans biljett till Sydamerika. Men hans affär måste stängas, och en extrabeskatning av 100 % på allt vad han förvärvat sedan 1933 gjorde det omöjligt för honom att medföra annat än en ringa del av sina tillhörigheter (dyrbara yrkesverktyg o. s. v.) Då han slutligen kom iväg, ägde han 10 mark i kontanter.

Herr Z. hade deltagit i kriget. Men livet i skyttegravarna var i jämförelse med det som levdes i koncentrationslägret att likna vid en kurortsvistelse.

No. 6.

Generalkonsul Gainer till Lord Halifax.

Hans Majestäts generalkonsul i Wien får härmed till Hans Majestäts Minister för de utrikes ärendena vördsamt överlämna avskrift av telegram till Hans Majestäts chargé d'affaires i Berlin av den 11 november 1938 beträffande antijudiska demonstrationer i Österrike i anledning av herr vom Raths död, i livstiden sekreterare vid tyska ambassaden i Paris.

Wien den 11 november 1938.

Bilaga till No. 6.

Genralkosul Gainer till Sir G. Ogilvie-Forbes.

Wien den 11 november 1938.

Jag har äran avgiva rapport, att antijudiska demonstrationer ägt rum i Wien som en följd av mordet på herr vom Rath, sekreterare vid tyska ambassaden i Paris, och att desamma togo synnerligen oroväckande former under natten till den 10 dennes och under hela nämnda dag.

2. Upploppet igångsattes av de österrikiska S. A.-formationerna, och deltagarna uppträdde i full uniform, varvid polisen tydligen fått förhållningsorder att icke ingripa. Ett stort antal byggnader och butiker, ägda eller bebodda av judar förstördes och talrika häktningar företogs. I går morse blevo judiska bönhus och synagogor i stort antal satta i brand. *Völkischer Beobachter* meddelar sålunda närmare detaljer och upplyser, att ej mindre än nitton synagogor blivit helt ödelagda genom brand. En annan synagoga vid Leopoldgasse förstördes av en bomb,

varvid stor skada uppstod på närliggande byggnader. Samtliga Wiens brandkårer hade full sysselsättning, då vid en viss tidpunkt allvarlig fara syntes hota för en svår och vitt utgrenad spridning av elden till stora delar av staden.

3. Tidningspressen tar öppet parti för anstiftarna och lyckönskar folket till nu fastslagna förhållandet, att judarna »nu ej vidare kunna ingå i sammansvärjningarna mot staden under täckmanteln av religionsutövning».

4. Utöver denna orgie i skadegörelse, tvungos alla judiska butiker att stänga och få tills vidare icke öppnas. I många fall blevo spegelglasfönster och andra skyltfönster inslagna av polisen och butikerna plundrade. Gauleiter Bürckel sökte förläna ett sken av laglighet åt aktionen mot judarna genom att utfärda order, att av judar bebodda hus skulle genomsökas i syfte att beslagtaga vapen och illegal litteratur. Vid husundersökningarna företogs ett stort antal häktningar.

5. Den omedelbara följden av demonstrationerna blev, att judar i hundratals bildade ännu längre köer än vanligt utanför generalkonsulatet samt Förenta Staternas generalkonsulat. Den 9 dennes hade redan klockan 6,30 e. m. ett stort antal judar ställt sig i kö utanför generalkonsulatet, beredda att vänta hela natten till dess passbyrån öppnades påföljande dag. De skingrades av polis på kvällen och ytterligare ej mindre än tre gånger före klockan 8,30 f. m. den 10 dennes och varenda judisk man blev inmanad i häkte, medan kvinnorna och barnen lämnades i fred. Vid Förenta Staternas generalkonsulat började S. A.-män misshandla hopen med repandar till dess Förenta Staternas generalkonsul, som ej kunde uthärda anblicken av eländet, begärde ingripande av polisen, vilket till sist skedde.

6. *Times* Wienerkorrespondent blev häktad av S. A.-män medan han gjorde anteckningar på Leopoldgasse och fördes till polisstationen. Då han identifierade sig hos polisen, mottog han en ursäkt och tilläts gå. Tio minuter efteråt var han på nytt häktad och blev återigen släppt. Han underrättade mig om att vid hans ankomst till polisstationen hade han iakttagit ett antal judar, som kröpo ihop i hörnen och voro till den grad skräckslagna, att de ej ens förmådde komma ihåg sina namn, medan en äldre juden med vitt hår och skägg låg på golvet och brutalt sparkades av en S. A.-man, under det den ordinarie polisen såg på.

7. Nu på morgonen hava dessa offentliga demonstrationer upphört, men nya häktingar företagas alltjämt. Den judiska befolkningen är slagen med skräck och jag bestormades med böner om hjälp och uppvaktas av personer som önska skildra sina upplevelser. Jag befarar, att åtskilliga brittiska undersåtar lidit skador, och särskilda rapporter beträffande sådana fall komma att översändas i den mån uttömmande detaljer stå till förfogande.

8. I går kväll företedde Wien en sällsam anblick med elds-vådor rasande över hela staden och med judarna jagade efter gatorna under förbannelser och misshandel från hopar av ligister, som skryta över att tillhöra den största och mest civiliserade nation i världen.

9. De antijudiska demonstrationerna voro icke begränsade till Wien allena. Sålunda blev en synagoga i Linz nedbränd till grunden. Synagogan i Salzburg blev förstörd och allt vad den innehöll vräkt ut på gatan. Judiska butiker blevo också plundrade. I Hallein och i Bad Gastein blevo de judiska hotellen och pensionaten förstörda, däribland Hotell Bristol, Kurhaus Cäcilia, ytterligare ett kurhus samt en villa tillhörig en jude.

Jag förbliver etc.

D. St. Clair Gainer.

No. 7.

Generalkonsul Bell till Sir G. Ogilvie-Forbes (Berlin).

Brittiska Generalkonsulatet,
Köln den 14 november 1938.

Under hänvisning till mitt telegram av den 11 dennes med rapport om judefientliga demonstrationer i Köln har jag åran meddela, att sedan dess tillkomna rapporter giva vid handen, att dessa kravaller varit synnerligen grundliga i utförandet och systematiska i planläggningen över hela det distrikt, som konsulatet omfattar. I själva Köln ha förekommit självmord av tyska judar, som jag personligen känt, ehuru detta dessvärre

hava inmanats i »skyddshäkte», ögonskenligen för deras egen icke betecknar något nytt i min erfarenhet. Fyrahundra judar säkerhet. Jag har emellertid erfart, att de ha små utsikter att bli försatta på fri fot förrän de undergått en finansiell blodavtappning. Den judiska synagogan i Köln har härjats av eld, och det uppges, att stadens brandkår icke vidtog några åtgärder för att hindra brandens spridning till närliggande hus. Judarna befinna sig i ett förtvilat läge. Generalkonsulatets ämbetslokaler hava översvämnats av dem och fastän jag gör allt vad jag förmår med min obetydliga personal är det ofta ofrånkomligt att stänga dörrarna för allmänheten för att kunna expediera dem som redan befinna sig i lokalen. En tysk judinna plågade en medlem av personalen med enträgna böner att härbergä hennes man i sin lilla våning över natten till den 12 dennes. Mannen i fråga infann sig verkligen vid tamburdörren med sin pyjamas. Det råder nervositet inom den tyska medelklassen, som i allmänhet ogillar vad som sker. Den vågar emellertid icke ge uttryck åt sitt ogillande. En tysk kvinna, som uttalade sig i klandrande ordalag i den spåravn som passerar mitt hus, blev häktad vid nästa hållplats av Nazi-skyddsvakter. Industriidkarna uppge sig vara utan allt inflytande hos partiet, som uppställt sådana krav på rasrenhet, att föhren är tvungen draga de logiska konsekvenserna av sina teorier. Alla äro likväl ense om, att den senaste veckans händelser i hög grad komplicerat de mellanfolkliga förbindelserna. Personligen har jag tagit starkare anstöt av den kallblodiga och utstuderade metod, varmed aktionen mot judarna satts i gång, än av något annat i nyss inträffade händelserna. Jag är likväl böjd för att tro, att föhren känner sina tyskar. Bland de massor av tyskar, som ingenting ha att förlora, kan man iakttaga en viss grad av »Schadenfreude» (skadeglädje). Vår tyska kokerska t. ex. gjorde härom dagen den anmärkningen till mig, att det var hög tid, att en viss judisk granne blev »likviderad». Kort sagt, ett abnormt tillstånd råder i Köln liksom i den övriga delen av mitt verksamhetsområde. I Düsseldorf och på andra platser antyda ingångna rapporter, att åtgärderna mot judarna varit ännu mera drastiska än i Köln.

2. Inga öfverfall hava gjorts mot brittiska undersåtar av judisk ras, såvitt känt är. En eller två förutvarande soldater av judisk trosbekännelse äro bosatta inom mitt konsultsdistrikt i vanliga fall. Jag har kommit till den slutsatsen, att de antingen lämnat Köln eller hålla sig borta från gatorna.

3. Den 10 dennes ingingo klagomål och begäran om skydd av egendom från en herr Schwarz, som är befullmäktigat ombud för firman Kleinwort & C:o, Fenchurch Street, London, ägare till tre hus i Köln, som bebos av tyska judar vilka fått sina fönster inslagna. Polisen blev omedelbart varskodd. Skydd av egendom utlovades. Herr Schwartz anmodades inkomma med närmare detaljer skriftligen. Jag skulle stanna i förbindelse för närmare förhållningsorder beträffande den allmänna inställningen som bör följas vid sådana reklamationer.

4. Jag tar mig friheten översända i översättning två anonyma brev, som jag mottagit i dag, det ena från en person som uppger sig vara tjänsteman, det andra från en person som förklarar sig vara domare. Jag har gjort till regel att ignorera anonyma brev, men brevskrivarna hava framlagt sina synpunkter så väl, och dessa delas också av många tyskar, så jag anser breven förtjäna att vidarebefordras.

Bilaga 1 till No. 7.

(Översättning.)

Köln den 12 november 1938.

Herr Generalkonsul!

Jag känner ett starkt behov att lämna Er en sannfärdig redogörelse för de nyss inträffade kravallerna, plundringarna och förstörelsen av judiska affärer och bostäder samt mordbränderna i synagogorna.

Det tyska folket har ingenting haft att skaffa med dessa oroligheter och mordbrandsanläggningar.

Sedan partimedlemmarnas uppviglingsförsök icke gjort det minsta intryck på mannen på gatan, ingingo från polisens radio på morgonen den 10 november klockan 12,45 f. m. (en kvart före ett på natten) följande order:

- 1) Klockan 4 f. m. skall enligt order judarnas synagogor och kapell sättas i brand.
- 2) Klockan 6 f. m. skall enligt order förstörelse och plundring av butiker och byggnader taga sin början i affärsdistriktet.
- 3) Klockan 8 f. m. sker detsamma i förstadssamhällena.
- 4) All verksamhet skall enligt order upphöra klockan 1 på middagen den 10 november 1938.

Medan den »vredgade och upprörda allmänheten», som tidningarna så träffade uttrycka saken, ännu låg i sin sömn utan en aning om dessa order, utrustade polisen alla till förfogande stående yngre och nyss enrullerade S. A.-män, förstärkta med pöbelselement med yxor, inbrottsverktyg och stegar i polisens högkvarter. En lista med namn och adresser på alla judiska butiker och våningar utdelades, och pöbeln skred till fullgörandet av sitt värv under ledning av S. A.-män.

Polisen hade fått stränga order att iakttaga neutralitet. Klockan 8 på morgonen den 10 november 1938 kunde inbördes slagsmål bland pöbeln iakttagas rörande äganderätten till rövat gods, sålunda sågs en av bandet taga bort med åtta kostymer stulna kläder, som han vägrade dela med sina kära tyska kamrater. Enbart i Köln blevo på detta sätt sjutton butiker fullständigt utplundrade.

Befolkningen i Köln har absolut ingenting haft att skaffa med mordbrandsanläggningarna, som den skarpt fördömer i likhet med hela det tyska folket. Dessa beordrades av regeringen i Berlin. En viss poliskommissarie, som sökte träda emellan för att rädda en butik från plundring, blev försatt ur tjänstgöring.

Var god inhämta upplysningar bland befolkningen i Köln, så skall Ni kunna förvissa Er om, att tyska folket icke har någon del i dessa brott och att det fritager sig från ansvaret för gärningar som begåtts av dess regering.

(Undertecknat.) En tjänsteman.

Bilaga 2 till No. 7.

Översättning av en kopia av originalet som översänts till tyska justitieministern.

Händelserna den 10 dennes och de därunder begångna sociala förbrytelserna såsom mordbrand, plundringar, kroppslig misshandel, rån och mord i Tysklands samtliga städer och byar ge tyska domare anledning hänvända sig till Eder med begäran om vägledning vid den förestående rättsliga prövningen av fallen inför domstol.

Alldenstund dessa brott mot allmän rättsäkerhet utförts på initiativ av regeringen själv, vore det tillrådligt att kväva alla

därur härledda lagliga åtgärder i sin linda, då allmänheten är fullt underkunnig om, att ingen domare vågar skipa rättvisa utan att ådraga sig själv svåra represalier för att han följt sitt samvetes bud. Mer än 50 procent av de domare som, äro Edra underordnade, måste göra våld på sitt samvete, då de inträffade händelserna äro av den art, att man blyges över att vara tysk. Dylika rättsbegrepp kunna emana endast från den trängsynta, brottliga mentalitet som utmärker en Hitler, Hess, Goebbels, Rosenberg m. fl. och måste inge utlandet den föreställningen, att de äro samma mordbrännare, som på sin tid satte eld på riksdagshuset och som bära ansvaret för dåden den 30 juni 1934. Det vore riktigtast att Ni anmodade alla tyska domare att begära avsked. Man kan av tyska domare icke vänta att de skola utföra bödelsarbete.

Händelserna den 10 dennes hava för hela världen otvetydigt och klart bevisat att rättssäkerheten icke längre existerar i Tyskland.

Ni, Herr justitieminister Dr. Gürtner, bär också ansvar för vad som skett, och Ni kan vara förvissad om, att vi skola ställa Er till ansvar kanske förr än Ni tror. Trygga Er egen återgång genom att bereda alla rättssinniga domare möjlighet avbörda sig sina ämbetsåligganden på ett humant sätt och genom att klarlägga det verkliga läget för Er vän Hitler, ty den dom, som kommer att avkunnas av alla rättssinniga domare över Eder och Edra brottsliga vänner, blir döden.

(Underskrift) Judex.

No. 8.

Sir G. Ogilvie-Forbes till Lord Halifax.

Hans Majestäts chargé d'affaires i Berlin får härmed till Hans Majestäts minister för de utrikes ärenden vördsamt översända i avskrift ett från Hans Majestäts generalkonsul i Frankfurt am Main ingående telegram, daterat den 14 december och gällande förföljelser mot den judiska befolkningen.

Berlin den 15 december 1938.

Bilaga till No. 8.

Generalkonsul Smallbones till Sir G. Ogilvie-Forbes.

Frankfurt am Main den 14 december 1938.

Under det att tyska regeringen i något svävande ordalag vill göra gällande, att de mot den judiska befolkningen företagna åtgärderna, nedbrännandet av synagogorna, förstörandet av butiker och privatbostäder, överfallen och plundringarna äro ett verk av massan som råkat i raseri till följd av herr vom Rath's död, torde den svårligen kunna undandraga sig ansvaret för den systematiska och i vidaste utsträckning tillämpade behandlingen av häktade personer från S. S.-männens och den ordinarie polisens sida. Jag tillåter mig därför lämna en redogörelse för det sätt varpå ett antal häktade blivit behandlade. Jag befarrar, att detta telegram icke kommer att erbjuda någon angenäm läsning, men jag anser som min plikt att kalla saker och ting vid deras rätta namn. De som frigivits ur koncentrationslägren hava hotats med svåraste följder, i händelse de skulle yppa vad som försigått där. Den verklighet, för vilken jag redogör, har skildrats av ett stort antal människor oberoende av varandra, och de hava icke varit i stånd att samtliga uppdikta samma lögn, på samma gång och rörande samma händelser.

2. Jag har tjänstgjort i Tyskland omkring åtta år. Jag lärde känna tyskarna medan min tjänstgöring var förlagd till München i deras förödmjukelses timma efter kriget, och jag har innehaft denna befattning sedan år 1932. Jag har smickrat mig med att förstå den tyska karaktären, och jag har efter bästa förmåga arbetat för ett engelsk-tyskt samförstånd. Nyligen inträffade händelser hava för mig blottat ett drag i den tyska karaktären, vars förefintlighet jag aldrig anat. De föreföllo mig icke hava någon dragning åt grymhet i sitt skaplyne. De äro i regel vänliga mot djur, mot barn, mot ålderstigna och svaga. Förklaringen till detta utbrott av sadistisk grymhet kan möjligen vara att tillskriva ett perverst sexualliv, särskilt homosexualitet som är en ytterst vanlig företeelse i Tyskland. Det förefaller mig som om denna sexuella massperversitet skulle erbjuda en förklaringsgrund till detta annars oförklarliga utbrott. Jag är förvissad om, att om regeringens i Tyskland ställning vore beroende av folket i val, de maktägande och de som äro ansvariga för dessa skändligheter skulle sopas undan av en storm av indignation, om ej rent av bli ställda mot väggen och skjutna.

3. I det följande återges vad som drabbade en jude, som befann sig i skyttegravarna under kriget, som har en blomstrande affär här och som är en bildad man. Hans uppgifter överensstämmer i detalj med vad som berättats för oss av andra som haft samma erfarenhet: han uppringdes av hemliga statspolisen den 11 i förra månaden och blev tillsagd att stanna hemma. Han hämtades kl. 5 e. m. Han bad om lov att få taga med en omgång linne och litet varma underkläder. Detta vägrades honom, men han blev tillsagd att taga med sig pengar. Han fordes till närmaste polisstation och fick stanna där till dess tillräckligt många blivit hopbringade för att fylla en motorbuss. Han fraktades därefter till Utställningshallen, en stor byggnad avsedd för utställningar men också för politiska möten. Den rymmer vid sådana tillfällen över 20.000 personer. Utanför hade samlats en stor människomassa, som överöste varje ny fängstransport som anlände med skymförd och smådelser. (Mr Dowden gick förbi platsen två gånger ifrågasvarande dag och iakttog, att massan huvudsakligen bestod av ungdomar och av kvinnor. Han fick det intrycket att kvinnorna utan större lust deltog i demonstrationen och att de fått befallning att vara med, på samma sätt som deras manliga familjemedlemmar beordrats attackera judarna och åstadkomma skadegörelse.) Väl inne, blev min sagesman tillsagd att vända ut och in på fickorna vilkas innehåll, däribland en näsduk stoppades i ett kuvert, och han underrättades om, att han skulle återfå sina tillhörigheter vid frigivandet. Han fick därefter ställa in sig i ledet tillsammans med de andra, av vilka några befunno sig där sedan natten förut utan att hava fått vare sig sömn, föda eller vatten att dricka.

S. S.-männen och polisen roade sig med sina fångar. De lät dem falla på knä, lägga händerna på ryggen och böja sig framåt till dess pannan vidrörde golvet. De som icke voro i stånd utföra detta konststycke hjälptes på traven av vakterna, som sparkade dem i nacken. Andra fingo befallning att springa runt byggnaden. Några voro illamående. Vakterna avlägsnade uppkastningen genom att gripa syndaren om nacken och torka bort dem med hans ansikte och hår.

5. Omkring kl. 5 e. m. körde motorbussarna bemannade med S. S.-män fram, och fångarna föstes in i dem med slag och sparkar. De transporterades tvärs igenom staden till en föortsstation. Efter urstigningen hade de att gå några trappsteg nedåt in i en mörk viadukt som ledde till perrongen. Vakterna lät

slag och sparkar regna över alla de kunde slå. Väl inne i viadukten, fingo fångarna göra halt och blevo tillsagda att ställa sig med ansiktet mot väggen. De trodde att de skulle skjutas, och några blevo hysteriska. Vakterna gingo fram och tillbaka bakom fångarna, sparkade och slog dem. De sattes därefter upp på ett tåg till Buchenwald i närheten av Weimar. Under tågresan, som varade i flera timmar, gingo vakterna fram och tillbaka, slog ut tänder, tillfogade fångarna svåra huvudskador, murade igen ögon o. s. v. I Weimar fingo de stiga av tåget och tvingades med slag och sparkar in i överfyllda bussar. Under bussresan blevo de tillsagda att sitta med huvudet mellan knäna och i den ställningen bearbetades de med batonger.

6. Vid ankomsten till lägret drevos de med sparkar och slag innanför taggtrådstängslet. (Detta var laddat med elektrisk ström, och många blevo ohyggligt brända vid flykttförsök. Denna uppgift kommer från annan källa.) De blevo därefter mottagna av lägerkommendanten med ett tal, vari han sade sin tanke om judarna. Sedan skulle varje fånge hava sitt hår snaggat och sina mustascher tätklippta. Man hade utomordentligt roligt åt rabbinerna, som enligt de rituella föreskrifterna icke få låta skägget komma i beröring med sax. Min sagesman, som tillhörde en avdelning om c:a 500 man, tilldelades barack 1, som låg närmast lägeringången. Den mätte omkring 200 fot i längd och 80 fot i bredd, och omkring 2.500 personer tvingades in på detta utrymme. Detta förefaller ligga utom möjlighetens gränser. Förklaringen är, att baracken var inredd med rader av kojor, som gingo ända upp till taket, och att tre man fingo ligga i varje koj. (En av mina vänner fick tillbringa sexton nätter i en sådan koj mellan två boskapsdrivare. De voro tvungna ligga på sidan, och när de ville vända sig för att lätta på trycket fingo de göra detta på samma gång.)

7. Koncentrationslägret i Buchenwald befann sig vid denna tidpunkt under uppförande och detta medförde ytterligare vidrigheter. Ingen vattenledning fanns, inga latriner. Fångarna fingo icke något dricksvatten den första dagen och intet tvättvatten. (Den förut omnämnda personen tillbragde sexton dagar utan att få tvätta sig annat än då han lyckades samla lite regnvatten.) Den andra dagen fick min sagesman en klunk hett vatten, som genom någon tillsats skulle föreställa kaffe, samt litet bröd. Fångarna voro vid det här laget nära nog vansinniga av hunger och törst.

8. Under den första natten kommo vakter in och plockade på måfå ut fångar, som fördes ut och piskades. Fastgjorda i marken, lågo två fotplattor, vid vilka delinkventens fötter fastbundos. Han böjdes därpå över en stång, och hans huvud fastgjordes mellan två vågrätt lagda pålar. Fångarna tilldelades upp till femtio slag, utom när det var fråga om improviserat prygel för nöjes skull, och varje vakt fick endast utdela tio prygelslag för att icke slagkraften skulle försvagas. (Prygel vankades för de obetydligaste förseelser såsom att icke intaga givaktställning hastigt nog och för olydnad. En rabbin fick prygel, därför att han vägrade skriva sitt namn under sabbaten. Han blev då hotad med upprepning av prygelstraff. Han ägde icke styrka nog utan gav efter och skrev.)

Några dogo, utsträckta mellan pålarna. De som överlevde bestraffningen sparkades tillbaka till baracken. På dagen exekverades prygelstraffet offentligt till skräck och varnagel för andra. Några blevo vanskinniga. De bundos då i kedjor, och en säck virades runt huvudet för att kväva deras skrik.

9. Den första natten fingo fångarna icke lov att lämna baracken. De fingo göra bruk av sina huvudbonader. (Här äro sex rader utlämnade på grund av att innehålllet icke kunnat återges i tryck.)

10. Min sagesman har löständer och lider av tarmsjukdomen pyorrhé. Han bad om ett extra glas vatten en dag för rengöring av tandgarnityret och för att skölja munhålan. Bristen på vatten var så stor, att han drack upp detta vatten efter att ha använt det.

11. Ett annat fall anføres: en förutvarande preussisk officer blev tillsagd att falla på knä och säga: »Jag är en smutsig jude och en förrädare mot mitt land.» Han vägrade och blev pryglad tills han gjorde som han blivit tillsagd.

12. Bland fångarna befunno sig berömda kirurger och läkare, och de utförde underverk av skicklighet och självpuffring. De t. o. m. utförde operationer vid trängande behov. Rabinerna visade sig också kallat värdiga. En rabbin vägrade, då han erbjöds bli satt på fri fot, att lämna lägret före den sista medlemmen av sin församling. Jag har icke hört omtalas ett enda exempel på, att någon av vakterna visat ett tecken på kristlig medkänsla eller vanlig barmhärtighet.

13. Då fångar frigåvos, blevo de först undersökta av lägerläkaren, och ingen med öppna sår tilläts lämna lägret. De övriga blevo rakade och fingo anmäla sig hos medlemmar av hemliga stattpoliserna, som gav dem en varning, att om de röjde något av vad de sett i lägret så skedde det på deras egen risk. Polismannen tillade, att partiet hade möjligheter krossa dem, sedan de lämnat Tyskland och varhelst de än befunno sig. Sedan fingo de utlämnat åt sig vad som fanns kvar av deras tillhörigheter. De flesta värdesaker voro emellertid försvunna, och de pengar, de haft på sig hade bedrögligt smält ihop. De fingo veta, att klagomål vore liktydligt med anklagelse för stöld mot S. S.-män och att en sådan beskylning bestraffades med prygel. Till råga på skymfen måste de lämna bidrag till vinterhjälpen åt partiet. Nära nog alla som försatts på fri fot måste under teckna en förbindelse att lämna Tyskland inom viss uppgiven tid, vanligen från fyra till sex veckor, vid äventyr att bli internerade på nytt. I de flesta fall förbundo de sig till en utförbar sak.

14. Då den nyss inträffade aktionen sattes igång, hade blott få en aning om vad en inspärning betydde. Många begingo emellertid självmord, andra gömde sig i skogarna, några begåvo sig till en vänligt sinnad läkare och fingo magen öppnad för att intagas på sjukhus. En person i Stuttgart, som jag känner, anser sig hava sluppit lyckligt undan. Han blev väckt av dörrklockan kl. 4,30 f. m. och hans hustru gick för att öppna. När hon fick se S. S.-vakterna, fick hon ett hystiskt anfall. Mannen skyndade till hennes hjälp. Han slogs i golvet och blev sparkad på munnen. Han blev av med några tänder och fick käkbenet sönderslaget. Han fordrade djärvt att få se häktningsordern. Vakterna gävo sig i väg för att hämta orden, och under tiden lyckades han bli insläppt på ett sjukhus med sitt brutna käkben.

15. Jag har hört från flera håll, att en ny drevjakt på judar förestår i januari, och den 16:de dagen i månaden lär vara utsatt som den för den nya programmen bestämda dagen. Man förespår, att då även judiska kvinnor komma att placeras i koncentrationslägren. Judar hava erhållit varningar av vänner, som påstå sig sitta inne med upplysningar ur initierade kretsar, att de böra försöka komma ut ur Tyskland före den dagen. Vid Obenrode nära Dieburg i Darmstadtströket är, enligt vad jag erfarit, ett koncentrationsläger under fullbord av ar-

betstjänsten för att härbärgera en del av offren för den planerade drevjakten.

16. Så långt det är möjligt att lindra judarnas i Tyskland öde, vågar jag tro, att lämpligaste tillvägagångssättet för närvarande icke är »kvinnor och barn först», utan männen först. De befinna sig i koncentrationslägren och sväva i överhängande livsfara, och de äro de verkliga familjeförsörjarna. Om de dö, blir problemet att taga hand om deras familjer så mycket mera svårlost.

17. Jag har hört, att en del av kväkarna hava planer på att upprätta en organisation i Tyskland för att ordna med kläder och föda åt icke-ariar och att de planera en evakuering i etapper under ett antal år. Såframt icke tyska regeringen går in på en sådan plan, är det svårt att räkna ut, huru många procent av dessa människor som komma att överleva sitt nödvungna kvarblivande i Tyskland. Lord Forrester, som också varit här för kväkarnas räkning, tycks hava planer på upprättandet av läger utanför Tyskland, där emigranterna skulle undergå en förberedande skolning, innan de överflyttades till sina blivande hem. Detta skulle sannolikt begränsa ödeläggelsen av människoliv.

18. Jag måste till mitt beklagande hemställa, att de i detta telegram meddelade upplysningarna behandlades som ett meddelande av konfidentiell art. Om interiörerna blottas, i den mån de icke redan äro kända, skulle världssopinionen troligen bliva i högsta grad upprörd. Men Tysklands maktägande synas för närvarande hysa förakt för världssopinionen. Den enda sannolika följden bleve, att man sökte lista ut mina sagesmäns identitet och utkräva hämnd på dem, om de bleve infångade. Likaså skulle omnämnandet av mitt namn kunna leda till trassel. Det torde emellertid vara nyttigt att bringa de påtalade förhållandena till de regerings konfidentiella kännedom, vilka öfverväga åtgärder för en lösning av detta problem.

Jag förbliver etc.

R. T. Smallbones.

Generalkonsul Carvell till Lord Halifax.

München den 5 januari 1939.

Jag har härmed äran rapportera, att trots utfärdade varningar och hot om ohyggliga straff, som komme att övergå de ur koncentrationslägret i Dachau frigivna, om de ej hölle tyst om den behandling de fått undergå, tillräckligt mycket av deras upplevelser sipprat ut för att möjliggöra en ungefärlig redogörelse för behandlingen av judiska fångar efter den 9 sistlidna november.

2. Koncentrationslägret i Dachau synes vara interneringsplatsen för alla judar som häktats i södra och västra Tyskland så långt som till Neuss samt i Österrike. Enligt vissa beräkningar har högsta antalet häktade judar uppgått till 14.000. Omkring 200 och 300 frigåvos varje dag under december månad, och man beräknar att över 5.000 ännu befinna sig i fängsligt förvar. Det uppges, att alla fångar över 65 år och alla som tjänstgjort vid fronten nu satts på fri fot. Sjutton års pojkar från judiska seminarier i Würzburg och personer tillhörande de intellektuella yrkena i åldern mellan 50 och 60 år äro alltiämt utan hopp om snar frigivning.

3. Efter allt att döma var den första dagen i fångenskapen fylld av obeskriflig fasa, alldenstund ingen lössläppt fånge varit i stånd eller kunnat förmås tala om den. Man kan föreställa sig, att fångarna hoppackade som boskap i kreatursfälor, pinades av fruktan för slakthuset.

4. Vid ankomsten till lägret fick varje fånge huvudet rakat och tilldelades en grov fångdräkt av linne med en »Davidsstjärna» tryckt i gult på fångdräkten. Ingen annan klädesutrustning tycks hava utdelats, icke ens sedan den strängaste vinterkylan inträtt. Underkläder kunde dock köpas i marktenterboden till visst pris. Tvåhundra till trehundra personer packades ihop i baracker, som ursprungligen avsetts för sextio till åttio. Några fångar tyckes ha sovit på nakna bräderna, men flertalet hade halm. I början hade var och en blott en enda tunn filt, men nu ha en del fått två. Maten är av torftigaste slag, och judarna få endast hälften av den ranson, som tilldelas ariska fångar. Sex personer få äta ur samma fat. Varma

drycker, ost liksom smör kunna köpas till oskäliga priser i lägermarkenteriet. Varje fånge får taga emot 15 mark per vecka i fickpengar från sin familj. Sölet vid utdelandet av dessa pengar var sådant, att fångar som vistats sex veckor i koncentrationslägret ej fått utbetalt mera än andra veckans fickpengar från familjen.

5. Fångarna väckas varje dag kl. 5 f. m. De uppställas till mönstring klockan 6 och denna kan pågå fem till sex timmar i sträck utan att någon tillåtes lämna leden av vilken anledning det vara må. De få marschera och gymnastisera och tvingas stå i givakt i sina tunna fångdräkter för att svara på upprop. I regel få fångarna vara på fötterna i ett sträck från 5 på morgonen till 7 på kvällen, och då de äro ovana vid de tunga militärkängorna lida de flesta svårt av ömma och sönderskavda fötter.

6. Skildringar av brutal behandling från vakternas sida äro alltför samstämmiga för att kunna vara rena uppfinningar. Fångarna knuffas, sparkas, misshandlas och pryglas med stångsattel. Vissa vakter tala icke till fångar utan att slå dem över munnen med baksidan av handen. Sjukvårdspersonalen är särskilt rå i sitt förakt för fångar som begära läkarbehandling. Sextio fångar, som ledo av frostsador, avvisades utan att få någon behandling och upplystes om att deras skador skulle läka sig själva.

7. Frigivningsdagen är en verklig prövning. De fångar, som skola sättas på fri fot, få paradera i det fria klockan 5 på morgonen och få stå nakna till midjan till klockan 10 f. m., då chefsläkaren inspekterar dem för att konstatera spår efter miss-handel. Efter inspektionen riktas en iskall vattenstråle från slang mot dem. Innan de få avlägsna sig från lägret, hålles ett tal för dem av lägerkommendanten, som råder dem att lämna Tyskland snarast möjligt, alldestund de aldng skulle bli frigivna, om de en gång komme tillbaka till lägret. De varnas också för, att om de i utlandet sprede »skräckpropaganda» skulle det ej bli till fördel för deras i Tyskland kvarvarande trosfränder. De bli därefter uppfordrade att underskriva ett aktstycke, vari de förklarade sig icke hava blivit illa behandlade, icke ådragit sig någon smittosam sjukdom samt hava återfått sina personliga tillhörigheter i orört skick. De tillåtas, sedan detta skett, gå till järnvägsstationen och få själva betala sin biljett till hemorten. Många äro oförmögna att gå och några ha blivit burna till stationen i medvetslöst tillstånd.

8. Det är icke känt, huru många som dött i lägret eller kort efter återkomsten till hemmet, men deras antal måste hava varit stort. Namnen på tio judar, som avlidit i Dachau mellan den 9 och 25 november, äro kända.

9. Ovanstående skildring är baserad på en serie enstaka brottsstycken ur fångars lidandehistoria, och fastän det icke föreligger någon anledning draga i tvivelsmål, att de skildrade händelserna verkligen inträffat, torde redogörelsen för förhållandena i lägret icke böra tolkas på det sättet, att behandlingen över lag var så dålig som det kanske förefaller. Några av de frivgna hava uppgivit, att behandlingen icke var »särskilt dålig» och att lägret sköttes ordentligt. Det är sannolikt att behandlingen av fångarna företedde stora variationer alltefter de enskilda vakternas olika karaktär.

Jag förbliver etc.

J. E. M. Carvell.

No. 10.

Konsul Shepherd till Sir G. Ogilvie-Forbes (Berlin).

Dresden den 2 februari 1939.

Jag har härjämte äran översända anteckningar gjorda efter samtal med tyska judar, vilka internerades i koncentrationslägret i Buchenwald efter mordet på herr vom Rath den 10 november, rörande förhållandena i lägret.

Jag förbliver etc.

F. M. Shepherd.

Bilaga till No. 10.

Memorandum.

Judeförföljelser.

Herr H. E. B., som är en efter allt att döma ansedd päls-handlare i Leipzig, har berättat för mig, att efter mordet på vom Rath i Paris hans skyttfönster blevo inslagna och att, när

han gick hem, medlemmar av hemliga statapolisen väntade på honom utanför huset och anmodade honom följa med. Hans hustru protesterade, men polisen förklarade, att det icke var något farligt och att herr B. skulle vara hemma igen samma kväll. Han fördes till järnvägstationen, och han uppger i sin skildring: »Jag är ur stånd berätta för Er, huru vi blevo hanterade där.» Han fördes till koncentrationslägret i Buchenwald nära Weimar, där omkring 10 000 judar voro inspärrade i träbaracker inredda med trånga britsar, i vilka de fingo kravla sig upp. De fingo inga filter och saknade möjlighet tvätta sig eller byta kläder under den tid av en hel månad, som han var internerad där, uppger herr B. Under fjorton dagars tid förblev hans hustru i ovisshet om var han befann sig och vad som hänt honom. I lägret befunno sig fångar i alla åldrar upp till 78 år, däribland professorer och andra judar i framskjuten ställning. Herr B. blev släppt, sedan man observerat, att han har ett emblem, som utvisade att han aktivt deltagit i kriget. Han hade turen att bli frigiven, innan ett omslag i vädret till stark kyla inträffade, och han berättar, att många fångar frös ihjäl sedan kylan inträtt. Det läger, där han befann sig och som hyste 10 000 fångar, var litet, jämfört med det som var avsett för österrikiska judar och som låg i närheten. Fångarna i hans läger kommo från många skilda delar av Tyskland däribland Frankfurt am Main och Hamburg. Förutom interneringen i koncentrationslägret har han självfallet blivit förständigad erlagga ett belopp av 20 procent av taxeringsvärdet på allt vad han äger i böter för mordet på herr vom Rath.

Koncentrationslägren.

Herr H. V. vistades i koncentrationslägret i Buchenwald i tre veckor under ytterst svåra förhållanden. Det fanns icke ens tillräckligt med dricksvatten, och det fanns endast tjugo tvättställ för 10 000 män. Han såg många bli misshandlade, och han såg en fånge anlända till lägret död. Då han frågades, blev han tillsagd, att om han yttrade sig om sina erfarenheter skulle han och hans familj inspärras på livstid, och yttrade han sig därom efter överflyttningen till utlandet, så funnes s. k. »för-troendemän», som skulle göra slut på (»likvidera») honom. Vaktmanskapet utgjordes av unga S. S.-män och ett fåtal medlemmar av den ordinarie Weimar-polisen. Förhållandena i

lägret voro otroliga, fångarna fingo aldrig byta kläder och hade inga möjligheter att tvätta sig.

Herr V. yttrade, att för lägre vaktmanskap existerade två kategorier av människor, levande eller döda, och att ingen som helst hänsyn togs till gamla och sjuka.

A andra sidan hörde jag av en judisk läkare, som också befann sig i lägret, att hans tjänster utnyttjades för att se till sjuka och blesserade. Denna läkare hade sett fångar pryglas med gissel av taggtråd, och hans speciella uppgift var att se till, att hans patienter såvitt möjligt fingo de sårskador läkta, som förorsakats av misshandeln. Han kände 67 dödsfall och antog, att omkring 350 inträffat i Buchenwaldlägret vid denna tidpunkt.

*Brittiska Konsulatet, Dresden,
den 2 februari 1939.*

No. 11.

Vittnesmål av en förutvarande fånge i koncentrationslägret i Buchenwald. — (Översänt till utrikesdepartementet den 18 februari 1939.)

(Översättning.)

I Tyskland av i dag finnes intet ord, som injägar en starkare skräck i lyssnarens själ än namnet Buchenwald. Belägen endast några mil från Goethes Weimar, och omgiven av en vacker bokskog, omgärdad av taggtrådstängsel, vaktad av S. S.-avdelningar med maskingevär, ligger Sorgens Stad, koncentrationslägret i Buchenwald.

Jag blev häktad i mitt hem i Berlin klockan 5 på morgonen den 13 juni 1938, nedförd till polisens huvudkvarter och där underrättad om, att jag i egenskap av »tidigare straffad» jude nu befunno mig i skyddshäkte och i sinom tid komme att överföras till koncentrationsläger. I det överfyllda polisfängelset till vilket jag först transporterades, kände jag igen åtskilliga bekanta bland fångarna, i regel aktingsvärt folk, affärsmän, universitetslärare. Tidigare ådömda straff, som var före-

vändningen för samtliga häktningar, lågo ofta tio år eller längre tillbaka i tiden och gällde sådana förbrytelser som brott mot trafikstadgan eller obetydliga förseelser av ett eller annat slag.

Allt flera och flera fångar fördes in, tills polismännen själva ej visste sig någon levande råd, var de skulle finna plats för strömmen av nyss häktade. Under loppet av dessa två dagar den 13 och 14 juni, arresterades varenda jude av manligt kön som för någon begången förseelse, av vad slag den vara må, återfanns i polisprotokollen. En del av fångarna voro över 70 år och hade hämtats till fängelset direkt från fattighuset, där de voro intagna.

I Berlin uppgick antalet häktningar till 4.000. För landet i dess helhet var siffran troligtvis mellan 10.000 och 15.000. Dessa fångar blevo samtliga skickade till koncentrationsläger. Dachau, Sachsenhausen, Buchenwald. I polishögkvarteret blev man uppläst om, att man kunde hoppas bli satt på fri fot endast om och när man på ett eller annat sätt kunnat anskaffa papper, som gjorde det möjligt för fången att lämna landet. Det framgick härav tydligt och klart att häktningarna voro en åtgärd med rent politiskt syfte, och att detta typiska nazistrick utfunderats för det enda ändamålet att sätta fart på den judiska emigrantströmmen, som i nazisternas tanke flöt fram i alltför sakta tempo. Icke desto mindre blev verkställandet av dessa häktningar uppdraget åt den ordinarie kriminalpolisen och icke, som man kunnat vänta, åt Gestapo. Av denna anledning hade Berlinpressen ingenting annat att meddela än att »ett antal judiska yrkesförbrytare tagits i skyddsarrest i förebyggande syfte».

Under natten till den 15 juni blevo 2.000 av oss transporterade från fängelset till koncentrationslägret. Innan vi lämnade fängelset blevo vi undersökta av en påfallande ungdomlig läkare, som förklarade varenda en kroppsligt duglig och i stånd att uthärda den stränga regimen i koncentrationslägret, däribland sjuttonåringarna och en tuberkelsjuk, som hela tiden spottade blod.

Anhalter Bahnhof, varifrån fångtransporten utgick, hade avstängts för allmänheten klockan 2 på morgonen, då resan anträdde, och en stark polistyrka med osäkrade gevär höll vakt.

Vid 6-tiden på morgonen den 15 juni anlände vi till Weimar för att finna en »dödskalles»-avdelning av S. S. avvaktande vår ankomst på järnvägsstationen. Vi hade knappast stigit ned på perrongen förrän en skur av sparkar och slag från knytvävar och gevärskolvar drev oss ned i den tunnel, som leder till gatan. Här mottogos vi av lägerkommendanten Rödl med följande ord:

»Bland Eder befinna sig åtskilliga, som redan suttit i fängelse. Vad Ni då fingo gå igenom är intet mot vad Ni komma att få pröva på här. Ni komma att hamna i koncentrationsläger, och det betyder, att Ni hamna i helvetet. Varje försök att motsätta sig S. S.-vakternas maktbefogenhet bestraffas med ögonblicklig arkebusering. Vi ha bara två straffformer i lägret prygel och dödsstraff.»

Ingången till lägret bevakades av maskingevärsposter, och över porten stod skrivet: »I rätt eller orätt — fosterlandet!» Varje fånges inträde i lägret skedde genom att »springa gatlopp» mellan två led vakter. Ytterligare sparkar och slag.

Omedelbart efter detta mottagande som mer eller mindre är det vanliga i alla koncentrationsläger, fingo vi huvudena rakade i likhet med vad som sker med alla farliga förbrytare. Därefter fingo vi avlämna våra civila kläder och utbyta dem mot fångdräkten. Varje fånges dräkt är försedd med en särskild symbolisk beteckning. Politiska fångar bära en röd rand, bibeltrogna vänner en violett rand, s. k. »arbetsovilliga» en svart rand.

Våra vida fångjackor voro märkta med »Davidstjärnan» i svart på gul botten: detta betecknade en »arbetsovillig jude». Det förtjänar omtalas, att de flesta av oss voro köpmän med egna affärer, återstoden utgjordes av arbetare som tvingats sluta sin plats. I vår grupp befann sig en tandläkare och flera advokater. Var och en tilldelades ett nummer, som syddes fast på fångdräkten, och för framtiden blevo våra namn utbytta mot dessa nummer.

Sedan de nyss skildrade förberedelserna avslutats, fördes vi till våra nya kvarter. Medan de 6.000 ariska fångarna inlogerades i träbaracker för 140 man, blevo vi bokstavligen packade

i ett antal kreaturställor, 500 man i varje skjul. Skjulen innehöll varken bord eller stolar. Icke ens britsar. Under natten sjönko vi ihop på bara golvet, oförmögna att sträcka ut oss och få vila på grund av brist på utrymme. Varje fånge tilldelades två tunna filter, som ofta voro trasiga. Inga anordningar funnos för att tvätta sig. Icke en enda av oss kunde tvätta sig under hela den första veckan. Sedermera utlämnades åtta tvättfat på varje grupp om 500 man. Vatten fick hämtas från en pump tio minuters väg längre bort. Vad som var svårast att uthärda var emellertid, att i enlighet med order från S. S.-kommandot en grupp yrkesförbrytare placerats i varje skjul med speciellt uppdrag »att övervaka ordningen». Dessa yrkesförbrytare, som också voro internerade i lägret, ställdes över oss i egenskap av »underofficerare» med befälsrätt och befogenhet att straffa de andra fångarna. Den yrkesförbrytare, som förde högsta befälet i vårt skjul var en osedvanligt brutal typ, som oupphörligen utsatte oss för misshandel av skamligaste slag.

Vi voro allesammans alltför skräckslagna för att försöka sätta oss till motvärn mot dessa djuriska människor, då protester skulle hava folkats som myteri och straffats med döden. En särskilt ohygglig händelse har stannat i mitt minne. En av de äldre fångarna hade under dagen, medan han befann sig i arbete, blivit till den grad knuffad och slagen av S. S.-vakterna, att han under natten i skjulet ej förmådde återhålla en oavbruten jänmer. Råskinet, som förde befälet i skjulet, slog denna fånge gång på gång i ansiktet och bad honom hålla tyst. På morgonen var gubben död.

Under de första två dagarna i lägret fingo vi ingen mat av något slag. Trots detta sysselsattes vi med sträng exercis. En hel vecka åtgick till sysslandet med de formaliteter av olika slag, som skulle iakttas i samband med vår intågning i lägret. Först därefter sattes vi i regelbundet arbete. Bland dessa formaliteter var en att underskriva en deklaration, att vi tagits i skyddshäkte därför att vi voro judar som försökte »maska» och icke ville arbeta. På formuläret var tryckt, att erkännandet gjorts frivilligt av den person som underskrivit förklaringen. En av fångarna, en advokat från Breslau, vägrade att skriva under. Denna olyckliga fånge hemsöktes med varje straffform, som stod på våra fångvaktarens repertoar. Han vidhöll allt-

jämmt sin vägran att skriva under papperen. Efter fyra dagars tortyr, då han redan befann sig i döende tillstånd med kroppen sargad och sönderslagen, skrev han på i halvt medvetenhetstillstånd. Jag måste nu beskriva några av de bestraffningar, som vi underkastades av S. S.-vakterna. Den obetydligaste förseelse — att dricka vatten under arbetstid t. ex. — straffades med indragning av middagsmålet och order att stå i givakt i fyra timmar under den korta »fritid», som vanligen medgavs under söndagen. Men det vanligaste straffet var pygel. Offentligt pygelstraff ådömdes för de obetydligaste förseelser, t. ex. om en fånge anträffades rökande under arbetet. Efter uppropet på eftermiddagen upplästes namnen på de fångar som ådömts pygel — det var åtskilliga varje dag — och fångarna leddes ut ur ledet och bundos vid spöpalen. Det vanliga straffet, tjugofem slag på skinkorna med spö av ogarvat läder, verkställdes av två S. S.-män, som avlöste varandra vid straffverktyget. En tredje S. S.-man tryckte ihop offrets käkar för att kväva skriken. Åtskilliga av de äldre fångarna, som voro oförmögna att arbeta fort, pryglades för lättja på detta omänskliga sätt. Efter undergången bestraffning tvangs fången knäppa ned byxorna och visa de blodiga ränderna efter spöslagen för en S. S.-man, som hade till äliggande att pröva, hurvida spöslagen utdelats med tillräcklig kraft. Tjugofem slag var den mest omtäckta och frekventerade bestraffningsmetoden i Buchenwald, men andra förekommo. »Ångskåpet» till exempel. Det inträffade mer än en gång, att fången redan var död, innan »ångskåpet» öppnades för att släppa honom.

Ett annat straff var känt under namnet »trädbindning», och vakterna ådagalade stor uppfinningsrikedom när det gällde att tillvarata möjligheterna hos denna form av tortyr. Om en fånge begått någon obetydlig förseelse, blev han sålunda bunden vid ett träd på så sätt, att han stod med ansiktet mot stommen och höll runt denna som om han omfamnat den, med händerna hopbundna på andra sidan. Repen, med vilka fången var bunden, voro så hårt åtdragna, att han knappt kunde röra sig. Nu skulle vakterna leka »karusell» med fången, d. v. s. han tvingades röra sig runt trädstammen. Om han icke kunde förflytta sig hastigt nog, hjälptes han på traven genom sparkar på fotlederna.

Detta var den lindrigaste formen av »trädbindning». En annan variation av samma straff slutade ofta olyckligt. Offret

bands vid ett träd med ansiktet utåt, armarna vredos tillbaka och runt stammen samt snördes ihop. Låren och fötterna, vilka senare nätt och jämt berörde marken, bundos ävenså och så pass hårt, att blodcirkulationen stoppades. Fången kunde lämna hängande i denna ställning timal i taget. Man skall icke tro, att denna barbariska tortyr hörde till undantagen. I Buchenwald hörde sådana bestraffningar till ordningen för dagen.

En vecka efter vår ankomst till lägret sattes vi regelbundet till arbete. Vår arbetsdag i Buchenwald var indelad på följande sätt: väckning 5,30 på morgonen, därefter följde uppställning och upprop från 4,30 till 5,30, därefter utmarsch till arbetet som började strax före sex. Därefter arbetades utan avbrott till 12-slaget. Nu kom en halvtimmes rast och vi fingo dricka det ekollonkaffe som bestods. Arbetet vidtog åter kl. 12,30 och fortick till 5,45 e. m. Från 4 till 5,30 ny uppställning, varpå följde de offentliga prygelstraff som utdömts för dagen. Mellan 5,30 och 6 åto vi vårt huvudmål för dagen, därefter arbetade vi igen till klockan 8, då vi fingo vårt aftonmål. Dagen slutade kl. 9. Söndagar fingo vi arbeta från 6 på morgonen till 4 på eftermiddagen. Inga helgdagar firades i lägret, icke ens julen (efter vad jag hörde av äldre fångar). Vi voro på benen sjutton och en halv timme på dygnet, i ur och skur. Tidsschemat gällde för såväl äldre som yngre fångar, de sjuka, i den mån de förmådde stå på fötterna, liksom de friska. I förd våra fångdräkter av »surrogattyg», tvingades vi ut i vilket väder som helst alltifrån storm och ösregn till brännande hetta.

Nu kommer jag till min första dag av hårt arbete — en dag som aldrig kommer att gå ur mitt minne så länge jag lever. Flera av de äldre fångarna i vårt arbetslag dogo i stenbrottet denna glödheta junidag. Efter morgonuppropet indelades vi i arbetsgrupper om 100 man. Inom varje lag utsågs en arbetsbas, och här till utvaldes i regel yrkesförbrytare, som hade rättighet att köra med oss som de ville. Vi eskorterades av en avdelning S. S.-vakter, av vilka ingen enda var över 18 år gammal. De voro icke desto mindre fullt kompetenta att miss-handla och slå oss. Vår kolonn, som inneslöt flera fångar över 65 år, avmarscherade, eller rättare sagt vi drevos fram av S. S.-vakterna, vilka samtliga voro beväpnade med batonger, tills vi nådde stenbrottet, där vårt arbete skulle ta vid. Ättio av de hundra hade aldrig förr sysslat med kroppsarbete. Icke desto mindre fordrades det av oss att bära stenblock så tunga, att

kraftansträngningen att lyfta dem skulle hava förefallit svår till och med för en med goda krafter utrustad kroppsarbetare. Atskilliga av stenblocken voro så tunga, att det erfordrades de förenade krafterna av flera man för att lyfta upp dem på deras axlar, som skulle bära dem. Dessa stenblock skulle bäras fram till stakningen av en ny väg något över en mil längre bort, vilken väg byggdes av »straffarbetsfångar». Den stig som ledde till den nya vägen var ganska brant, och på den sista tredjedelen av vägen hjälptes vi fram med spårar och kolvslag av S. S.-vakterna, som utposterats utefter vägen. De äldre fångarna, som insågo att det var en fysisk omöjlighet för dem att fullgöra sitt arbetspensum, blevo värst utsatta. Från vägbbygget återvände vi till stenbrottet för att hämta en ny börda, och därefter upprepades proceduren. Solen steg allt högre på himlen, och dagen blev varmare och varmare, de framrusande S. S.-bilarna rörde upp moln av vitt damm på vägen (den var avstängd för annan trafik än »tjänstresor»). Nära stenbrottet fanns en källa med porlande, friskt, klart vatten. Fångar som försökte komma i närheten av källan för att släcka sin törst drevos tillbaka av S. S.-vakterna. När eftermiddagen kom, hade trettio man av den ursprungliga arbetsstyrkan på etthundra brutit samman, en del av dem drabbades av solstyg, och icke ens den brutalaste misshandel från vakternas sida kunde få dem på benen för att återupptaga arbetet. Vi måste bära dem tillbaka till lägersjukhuset. Alla utom två voro döda.

En dag, innan vi marscherade till arbetet, gjordes ett tillkännagivande. Vi underrättades om att »judarna hade kastat bort sin brödranson». En åtgärd skulle av denna anledning vidtagas, som torde sakna motstycke till och med i koncentrationlägrets i Dachau annaler. För framtiden skulle vi få nöja oss med en halv liter soppa (alla andra fingo en liter) och 250 gram bröd (jämfört med den ordinarie ransonen 625 gram). En ändlös räkka av hårda arbetsdagar sträckte sig framför oss, och samtidigt blevo våra matransoner fastställda till följande: en kvarts liter ekollonkaffe på morgonen, en halv liter soppa till middag och 250 gram bröd med en klick margarin samt litet fläsk till kvällsmat. Under tre på varandra följande söndagar fingo vi ingen mat alls, fastän vi måste arbeta som vanligt.

Förutom arbetet i stenbrottet fingo vi också bära timmerstockar från en plats till en annan. Bärslaget fick härvidlag icke överstiga åtta man, icke ens då det gällde de tyngsta bördor.

På vissa avstånd från varandra voro S. S.-vakter utposterade uteder vägen. Vi stodo under ständig observation. Ett ryttande alltid beledsagat av slag på huvud och axlar av vakternas batonger och spårar av deras tunga stövlar. »Ramlar på djävla sugga, sätt fart» — ljuder ännu i mina öron. Ibland hände det, att särskilt energiska S. S.-män kunde ge order om knäböjningsövningar medan vi buro vår börd. Detta var icke utan risk, eftersom den tunga bördan kunnat krossa samtliga i händelse en eller annan sjunkit samman.

Släktingar hade tillstånd att skicka oss pengar hemifrån. Matpaket voro emellertid förbjudna, då »allt kunde köpas i lägre». Vi skola nu betrakta, huru detta system arbetade i verkligheten. För de fattiga fångarnas familjer betydde varje pfennig som skickades till lägre en verklig uppoffring. Till följd av masshåktningar var det en vanlig sak att många hushåll blivit berövade sin förnämsta försörjare. Ett antal fall äro även kända av mig, då allmänna fattigvården avslög framställningar från eller nekade fortsatt hjälp åt familjer, där familjefadern befann sig i fångelse. De som verkligen mottogo pengar voro långtifrån i stånd att nöjaktigt fylla ut sina magra ransoner. En del av beloppet skulle innehållas för att betala järnvägsbiljetten, om fången skulle bli frigiven. Denna bestämmelse var särskilt prövande då det gällde de fattigare fångarna, all denstund hela beloppet kunde bli »deponerat», när det gällde en mindre summa. Vid större remissor ransonerades pengarna i veckoutbetalningar om 5 mark. Detta belopp fick visserligen användas för inköp i lägermarketeriet, där mycket höga priser debiterades. Marketeriboden var mycket klen utrustad med varor. Det var nästan aldrig möjligt att få köpa bröd där, och det förekom, att det enda som fanns till salu var lemonadpulver. Dessutom bör läggas på minnet, att vi måste köpa och betala för tvål, tandpasta och dylikt med våra egna pengar.

I Buchenwald var dödligheten både bland judar och arier långt större än i något av de andra koncentrationslägren. Den ariska dödsiffran var minst en om dagen. Av de judiska fångar till ett antal av 2.000, som anlände den 15 juni, avled omtrent hälften under de första fyra veckorna och ytterligare tretio under den 5:e veckan. Myndigheterna gjorde allt för att dölja dessa siffror och den judiska församlingens hjälpkommitté blev officiellt underrättad endast om trettonio av 110 inträffade dödsfall.

Huru gick det till, när dessa människor drabbades av döden? En vanlig fras — »skjuten vid flyktsök» — får lämna svaret. Här måste jag angiva det vittnesmålet, att åtminstone under tiden för min internering icke ett enda fall inträffade, då en fånge blev skjuten under ett verkligt försök att fly.

Lägre är omgivet av dragtrådsstängsel, som under natten är laddat med elektrisk ström. På bestämda avstånd från varandra befinna sig utkiksposter med maskingevär, betjänade av S. S.-manskap. Fångarna äro förbjudna att närma sig stängslet. Om de gör detta, hava S. S.-posterna order att beskjuta dem. Nyss anlända fångar voro ofta okunniga om denna föreskrift och S. S.-posterna, som voro uttråkade av sin nödvärningna överksamhet under utkikstiden, roade sig ibland med att ropa fångar över till stängslet. Nyanlända fångar brukade efterkomma befallningen, och så snart de kommo i närheten öppnades eld från S. S.-maskingeväret. Åt detta slags »skämt» ägnade man sig ganska ofta. Vid tillfällen inträffade, att en fånge, driven till halvt vansinne och ur stånd att längre uthärda de helvetiska förhållandena i koncentrationslägre, störtade som en vansinnig mot stängslet. S. S.-posten öppnade då ofelbart eld och detta genast, oaktat han bort klart inse, att offret var förre och icke gjorde något försök att bryta sig ut ur lägre.

Men de flesta fångar, som dö i Buchenwaldlägre, dö i stensbrottet. Runt detta var dragen en kedja av S. S.-poster, som det också betydde döden att nalkas. Det inträffade ofta, att någon av de äldre och svagare fångarna blev befalld att bära ett stenblock, som det var en fysisk omöjlighet för honom att hantera, om han också uppjöd sina yttersta krafter vid försöket. Gång efter annan kunde S. S.-vakten söka tvinga fången att bära bördan. Naturligtvis blev den olycklige efter kamraterna. Efter en stund kunde dessa, som tagat förbi offret, få höra ett skott. Fången hade drivits ur ledet av vakten i riktning mot en S. S.-post, som skjutit ned ett nytt offer »under flyktsök». En särskild tragisk historia förtjänar att bli berättad. Bland de judiska fångarna befann sig en 22-års yngling vid namn Erich Löwenberg. Han hade varit kantor i en synagoga och hade gift sig tidigt; hans hustru väntade en liten om två månader. Erich Löwenberg — detta inträffade omkring den 15 juli 1938 — blev av en S. S.-vakt driven framåt på

landsvägen i närheten av stenbrottet och tvingad framför en tung lastbil, som fördes av en annan S. S.-man. En och en halv timme senare var den unga mannen död.

Den kroppsliga misshandeln, som var den normala erfarenheten för alla fångar, medförde ibland slaganfall och död. Dödsorsaken konstaterades då av läkaren vara »klent hjärta». Liket kistor snickrades av fångarna själva i snickeriverkstaden. Liket överfördes i regel till krematoriet i Weimar och brändes. Anförvanterna underrättades om dödsfallet genom ett öppet ofrånkerat brevkort från lägerkommendantens tjänsterum.

Många avledos också till följd av utebliven läkarvård i lägret. Under de första veckorna var ambulanspersonalen strängt förbjuden att ge judarna medicin, en bestämmelse som bar ansvar för den höga dödlighetsiffran i lägret. Senare inträffade också ganska ofta, att tjänstgörande läkaren på sjukhuset vägrade taga emot judiska patienter. Jag känner till ett fall, där läkaren lät kasta ut en sjuk under förevändning att han simulerade. Två timmar senare var mannen död.

I skjulen hade vi under natten ingen möjlighet att bereda en döende kamrat någon lättnad. Vi kunde inte komma över ett glas vatten, ännu mindre någon medicin. Vi kunde inte heller gå ut ur skjulet för att hämta hjälp från sjukhuset, då S. S.-vakterna hade order att öppna maskingevärseld mot envar som sågs lämna huset nattetid.

Fyra veckor efter vår ankomst till lägret öppnades en sjukbarack för judarna. Kostnaden skulle gäldas av judarna själva. Den saknade till och med den allra enklaste utrustning. Där funnos inga febertermometrar. Inte ens ett nattkärl.

Och trots allt kunde även i detta helvete humana människor påträffas. Det fanns S. S.-män, en ytterst liten minoritet som inte utsatte oss för misshandel. Några av dessa S. S.-män förklarade för oss att de inte kunde göra något åt de rådande förhållandena i lägret. De fingo sina order från »högre ort». Denna högre auktoritet var standardföraren Koch, illa beryktad som förövare av namnlösa gärningar av grymhet i Kolumbiahaus i Berlin och koncentrationslägren i Esterwege och Sach-

senhausen, nu chef för Buchenwaldlägret. Hur många försvarsfösa fångars liv har månne denne man på sitt samvete?

Det fanns också några bland förmännen, som med risk för livet sökte hjälpa oss. Några av dem blevo av andra fångar utpekade som »judevänner» och offentligt pryglade. Vår svåraste tid följde i och med ankomsten av ett detachment unga österrikiska S. S.-män, som skickats till Buchenwald från Wölkersdorf. Den tortyr, som vi underkastades av dessa män, kan inte med ord beskrivas.

På vilket sätt bliva de i ett koncentrationsläger internerade hopbringade i våra dagars Tyskland? Av vilka element äro de i lägret internerade sammansatta? I Buchenwald voro vi 8.000, 2.000 judar och 6.000 icke-judar. Man planerar nu en utvidgning av lägret och att utöka det till 25.000 samt att därmed göra det till det största i Tyskland.

Våra 8.000 fångar utgjordes först och främst av »politiska förbrytare» (exempelvis kommunistiska medlemmar av riksdagen: Neubauer, Saekow, Woitinski och andra), av vilka många vistats i olika koncentrationsläger ända sedan 1933. En annan fånge var den välkända försvarsadvokaten Hans Littlen. Han fick helt nyligen benet brutet i stenbrottet i Buchenwald. Han var då icke fullt återställd från en tidigare sårskada. Förutom de i verklig mening politiska fångarna funnos i Buchenwald många stackars satar, som anklagats för att ha uttalat sig i nedsättande ordalag om föhrrens helgade person. De flesta av dessa hade skickats till koncentrationslägret (efter på nytt verkställd häktning), sedan de undergått av domstol ådömt fängelsestraff. Internering är i sådana fall på obestämd tid.

En av de mest djävulska sidorna av livet i ett koncentrationsläger är just denna nervpåfrestande osäkerhet. Skyddshäkte kan betyda fängsligt förvar i tre månader. Men det kan också lätt betyda internering i tre år. Ingen förordning, ingen lag reglerar straffets långvarighet.

Näst efter de »politiska förbrytarna» kommer den kategori av fångar, vilken går under benämningen »arbetsovilliga», som den till antalet största. Den som föreställer sig att till denna grupp hör kringstrykande och lösdrivare misstas sig grundligt.

Ett exempel. En affärsanställd förlorar sin plats och begär nödhjälperstöd. En vacker dag blir han av arbetsförmedlingen underrättad om, att han kan få plats som sjöman eller vid vägarbetena på de nya autostraderna. Mannen, som söker affärsanställning, avböjer erbjudandet. Arbetsförmedlingen anmäler honom då för Gestapo som »arbetsovillig», han häktas och sänds till koncentrationslägret. Tekniskt skolade arbetare, som sluta dåligt betalda platser för att skaffa sig bättre inkomster, gå ofta samma öde tillmötes.

Nästa grupp består av »bibeltrogna vänner», en religiös sekt som hämtar reglerna för sin livsföring ur bibeln och har talrika medlemmar i alla delar av landet men som lysts i bann av Gestapo, då dess medlemmar äro samvetsömma. Dessa olyckliga blevo nära nog lika illa behandlade som judarna.

Den fjärde kategorin består av homosexuella eller i varje fall av sådana, mot vilka Gestapo funnit opportunt rikta en sådan anklagelse. Att anklaga personer, mot vilka Gestapo har ett horn i sidan, för homosexualitet är en omtäckt taktik från hemliga polisens sida. Under den tid jag befann mig i Buchenwald befann sig ingen representant för denna kategori i lägret.

Den sista gruppen bland fångarna utgjordes av yrkesförbrytare. Som jag redan nämt, rekryterades »förmännen» från denna kategori. De som bekläts med sådant befäl över oss fingo misshandla oss så mycket de ville. Många av dem sökte ställa sig in hos S. S.-manskabet genom att misshandla oss och genom att låta oss »exercera» på söndagarna under vilotid eller genom att tvinga de äldre fångarna att rulla sig i smutsen.

När det verkligen inträffade, att en fånge skulle sättas på fri fot, fick han först undergå läkarundersökning för att det skulle konstateras, huruvida hans kropp ännu föredde märken efter piskan eller sårskador av annat slag. En fånge som ännu bar märken efter bastonaden tilläts icke lämna lägret förrän varje sår var läkt. På detta sätt sökte myndigheterna förhindra, att kännedom om den förövade kroppsliga misshandeln trängde ut till yttrevärlden. Att dessa förebyggande försiktighetsåtgärder lett till något gynnsamt resultat torde vara tvivel underkastat. Sanningen läcker långsamt ut genom stängslet.

Vid tidpunkten för min frigivning — jag var en av de få som lämnade koncentrationslägret utan att hava fått visum för utresa till utlandet — varnades jag av en hög S. S.-funktionär, att bara en viskning om mitt liv i koncentrationslägret komme att straffas med döden. De ord, som fälldes av S. S.-funktionären, förtjänas återges: »Nationalsocialismen», yttrade han, »har ingen orsak att frukta sanningen. Men den tillåter icke spridandet av skräckpropaganda.»

Efter min frigivning mottog jag ett föreläggande att lämna landet inom fem veckor och att jag icke ägde rätt komma tillbaka till Tyskland.

Under dessa fem veckor skulle jag stå under polisuppsikt och skulle anmäla mig varje dag, först vid polisens huvudkvarter i Berlin, därefter på polisstationen i min egen stadsdel. Första gången jag anmälde mig vid polishögkvarteret inträffade en sak, som jag finner betecknade för det nuvarande tillståndet i Tyskland. När jag trädde in, fann jag mig omgiven av ett antal medlemmar av den ordinarie polisen, som gjorde mig ivriga frågor beträffande Buchenwald. Då jag lagt på minnet de hetsor som beledsagat mitt utsläppande ur koncentrationslägret, vägrade jag först att svara. De företedde sina indentitetspapper för att söva mina misstankar och uppfordrade mig på nytt att tala om, huru förhållandena i Buchenwald verkligen voro. De skulle se till, att jag icke finge något obehag av saken. Jag berättade då vad jag varit vittne till. De voro till den grad bestörta, att de icke kunde låta bli att avbryta mig. Dyliga förhållanden voro, menade de upprörande och en skandal. Frick och Himmler bure ansvaret. Ingen annan. De voro ytterst angelägna att understryka, att de själva icke utövade något som helst kontroll över koncentrationslägren och att S. S.-formationerna ensamma hade högsta makt och myndighet över dessa.

Jag har själv upplevt och prövat vad som här meddelats om Buchenwald. Jag vistades i lägret endast sex veckor, och min skildring kan således icke göra anspråk på att vara utförlig. Jag vet från trovärdigt håll, att de flesta av dem som häktades samtidigt med mig i juni alltför lätt befinner sig i fångenskap och att dödlighetssiffran bland dem är i stigande.

Årets märkligaste BOK

utkommer inom kort

Pris 7: 50

Denna sensationella bok blev beslagtagen i Sverige den 9 april 1940
Ny upplaga under tryckning :—: Ett historiskt dokument
Rekvirera den genom någon av våra försäljare på "Vita Boken"
eller i närmaste bokhandel.

FANTS NORDISKA FÖRLAG

Postgiro 13 50 25

Tel. 304 64

Södertälje